

СЛУЖ

НА ФЕДЕРАТИВНА НА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Жиро сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија број 101-11 за огласи 101-11
1-30 1-931

Среда, 20 април 1960

БЕЛГРАД

БРОЈ 16

ГОД. XVI

Цена на овој број е 120.— дина. — Претплата за 1960 година изнесува 2000.— дина., а за странство 3000.— динари. — Редакција: Улица Краљевик'а Марка бр. 9. Пошт. факс 226. — Телефони: централа 28-010, 28-417 и 28-838, Администрација 26-276, Продавно одделение 22-619.

218.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за југословенските стандарди, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 8 април 1960 година и на седницата на Соборот на производителите од 8 април 1960 година.

ПР бр. 1

11 април 1960 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со цел за порационално производство и обезбедување квалитет на производите и работите, се донесуваат југословенски стандарди и посебни прописи за квалитетот на производите.

Стопанските организации и нивните здруженија можат за определени производи и работи да донесуваат интерни стандарди.

Стопанските организации се должни за определени свои производи да донесат производителски спецификации.

Член 2

Со стандардите се утврдуваат најдобрите решенија на одделни особини и карактеристики на производите и работите, како и методот на испитувањето на истите со цел за нивна порационална употреба и примена.

Член 3

За производите наменети за широка потрошувачка и извоз за кои не се донесени југословенски стандарди, можат со посебни прописи да се определат минимални услови за одделни елементи на квалитетот на тие производи, како и начинот за испитување и контрола на квалитетот на тие производи (прописи за квалитетот на производите).

Член 4

Југословенските стандарди и прописите за квалитетот на производите ги донесува Југословенскиот завод за стандардизација.

Член 5

Југословенските стандарди се применуваат во производството и изведувањето на работите.

Во одделни југословенски стандарди може да биде определено тие стандарди да мораат да се применуваат. За непридржување кон овие стандарди ќе се применуваат управните и казнените мерки предвидени со овој закон.

Прописите за квалитетот на производите се задолжителни за сите стопански организации, други правни лица и граѓани, што ги произведуваат и ги пуштаат во промет односните производи.

Член 6

Со производителски спецификации се утврдуваат елементите на квалитетот и својствата на определен производ од страна на производствената стопанска организација.

Член 7

Со сојузни прописи може да се пропише стопанските организации да се должни на одделни производи да го означат составот, елементите и другите карактеристики на производот, начинот на употребата и на одржувањето на тие производи, како и производителската или малопродажбената цена.

Член 8

Со сојузни прописи може да се определи одделни производи да мораат да бидат снабдени со атест односно сертификат со кој се утврдува дека тие производи имаат определен квалитет.

Член 9

Надзор над примената на југословенските стандарди и на прописите за квалитетот на производите, како и надзор над примената на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на него, вршат надлежните служби на инспекцијата.

II. СТАНДАРДИ

1. Содржина на југословенските стандарди

Член 10

Со југословенските стандарди се утврдуваат особено:

1) формата, димензиите, квалитетот, асортиманот и други особини на производите односно работите;

2) еднообразното означување на производите што се пуштаат во промет и на работите според нивните суштествени особини;

3) еднообразните форми на производствено-техничката и друга документација, еднообразните скратени ознаки на поимите, еднообразните постапки при изработката на техничка и економска документација во стопанството;

4) начинот за пакување и транспортирање на производите во прометот.

Со југословенски стандард можат да се предвидат и дозволените отстапувања од формата, од димензиите, од квалитетот, од асортиманот и од други особини на производите односно на работите утврдени со стандардот врз основа на точката 1 од претходниот став.

Член 11

Со југословенските стандарди можат, заради постигање определен квалитет на производите односно работите или заради обезбедување сигурност на лицата што учествуваат во производството односно во извршувањето на работите, да се пропишат:

- 1) определени технолошки постапки за изработка на производите односно за извршување на работите;
- 2) условите и методите за проверување на квалитетот на производите што се пуштаат во промет односно на работите што се извршуваат;
- 3) методите и принципите на пресметувањето, конструирањето односно проектирањето на машини, постројки и други објекти.

Член 12

Југословенскиот стандард може да ги содржи сите елементи или само одделни елементи наведени во чл. 10 и 11 од овој закон.

Член 13

Со југословенскиот стандард може да се определи времето на важењето на тој стандард (привремен стандард).

Член 14

Со југословенските стандарди не можат да се утврдат особините на производите и на работите што произлегуваат од личниот вкус на потрошувачите односно корисниците на работите, ниту производите што се работат по индивидуални порачки и според личниот вкус на потрошувачите.

2. Донесување на југословенските стандарди

Член 15

Југословенскиот завод за стандардизација ги донесува југословенските стандарди по сопствена иницијатива или по предлог, а во рамките на годишните и перспективните програми за стандардизација.

Југословенскиот завод за стандардизација ги изработува југословенските стандарди во соработка со институтите, проектните организации, другите истражувачки установи и заинтересираните стопански организации.

Член 16

Годишната и перспективната програма за стандардизација Југословенскиот завод за стандардизација ги донесува врз основа на насоките од Сојузниот извршен совет.

Во годишната програма за стандардизација се определува и кои југословенски стандарди ќе имаат задолжителна примена.

Член 17

Предлог за донесување на југословенски стандард можат да поднесат стопанските организации, државните органи, установите и други заинтересирани организации.

Кон предлогот за донесување на југословенски стандард мораат да се поднесат: нацрт на тој стандард или соодветна документација за изработка на тој стандард.

Одредбата на претходниот став не се однесува на предлозите што ги поднесуваат службите на инспекцијата.

Член 18

За потребата од донесување на југословенски стандард (член 17) одлучува директорот на Југословенскиот завод за стандардизација.

Ако директорот на Заводот не се согласи за потребата од донесување на стандард чие донесување го предложила заедница на стопански организации, група на стопански организации, стопанска комора или заинтересиран орган на државната управа, ќе го изнесе тој предлог пред Советот за стандардизација заради одлучување.

Член 19

Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија може, ако тоа го бараат посебни потреби на стопанството, да му предложи на Југословенскиот завод за стандардизација во својата годишна програма за стандардизација да внесе донесување на определени стандарди, приоритетно да донесе определени стандарди или да пропише задолжителна примена на определен стандард.

Член 20

Нацртите на југословенски стандарди ги изработува односно ги разгледува и ги утврдува соодветната стручна комисија на Југословенскиот завод за стандардизација.

Нацртите на југословенски стандарди од претходниот став ги објавува Југословенскиот завод за стандардизација во својот службен билтен, определувајќи го рокот во кој заинтересираните можат да стават забелешки на објавениот нацрт. Овој рок не може да биде пократок од 3 месеци.

Производите што не се проверени во пракса мораат пред донесувањето на југословенските стандарди да се испитаат во поглед на нивното изведување и примена.

Член 21

Југословенскиот завод за стандардизација е должен нацртите на југословенските стандарди што спаѓаат во областа на стопанството за која постојат стопански комори, да им ги достави на мислење на заинтересираната сојузна комора односно сојуз на комори и на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана, определувајќи го рокот за доставување на мислењето.

Член 22

По истекот на рокот за ставање забелешки стручната комисија на Југословенскиот завод за стандардизација, во чиј делокруг спаѓа стандардот што се донесува, го утврдува конечниот текст на југословенскиот стандард.

Член 23

Ако стручната комисија суштествено го измени објавениот нацрт на југословенски стандард, изменетиот нацрт на стандардот мора потврдно да се објави и да ѝ се достави на мислење на заинтересираната сојузна комора односно сојуз на комори и на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана.

Член 24

Ако стручната комисија не ги прифати забелешките и предлозите од сојузната комора односно сојузот на коморите или од Државниот секретаријат за работите на народната одбрана на нацртот на југословенскиот стандард, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација ќе ги изнесе неусвоените забелешки и предлози пред Советот за стандардизација, заради одлучување.

Член 25

Конечниот текст на југословенскиот стандард, утврден од страна на стручната комисија, комисијата му го предлага на директорот на Југословенскиот завод за стандардизација заради донесување.

Ако директорот на Заводот не се согласи со конечниот текст на стандардот утврден од страна на стручната комисија, или од други причини го најде тоа за потребно, ќе го изнесе текстот на стандардот пред Советот за стандардизација заради одлучување за тоа дали ќе се донесе стандардот.

Исто така, директорот на Заводот ќе го изнесе конечниот текст на југословенскиот стандард пред Советот за стандардизација заради одлучување:

1) ако сојузна комора односно сојуз на комори стави приговор против донесувањето на југословенскиот стандард;

2) ако постои разидување меѓу две стручни комисији во поглед на донесувањето на југословенскиот стандард;

3) ако тоа го бара некој од членовите на Советот за стандардизација;

4) ако југословенскиот стандард треба да има задолжителна примена, а тоа не е предвидено во годишната програма за стандардизација.

За прифатениот стандард директорот на Заводот донесува решение.

Член 26

Во решението за југословенски стандард се назначува кој југословенски стандард се донесува, како и дека е задолжителен ако е задолжителен, и се определува рокот во кој стандардот влегува во сила.

Решението за југословенски стандард се објавува во „Службен лист на ФНРЈ“.

Член 27

Југословенскиот завод за стандардизација е должен донесениот југословенски стандард да го објави во свое посебно службено издание најдоцна на еден месец пред почетокот на неговата примена.

Член 28

Југословенскиот стандард мора да носи скратена ознака „ЈУС“ и индивидуална ознака според класификацијата на југословенските стандарди што ќе ја пропише Југословенскиот завод за стандардизација. Ако е примената на југословенскиот стандард задолжителна, во него тоа мора да се назначи.

Службеното издание на стандардот мора да содржи број и датум на решението за донесување на стандардот, како и број и датум на „Службен лист на ФНРЈ“ во кој е објавено решението.

3. Замена на југословенските стандарди

Член 29

Кога југословенскиот стандард ќе престане да ѝ одговара на својата намена, се заменува со нов стандард или се става вон сила.

Замената на југословенски стандарди се врши според постапката предвидена со овој закон за донесување на југословенските стандарди.

Помалите измени на важечките југословенски стандарди со кои суштествено не се менува содржината на стандардот, се вршат со решение на директорот на Југословенскиот завод за стандардизација на предлог од стручната комисија. Ова решение се објавува во „Службен лист на ФНРЈ“.

Член 30

Ако барањето за замена на југословенски стандард го поднесе сојузен орган на управата, сојузна комора, сојуз на комори или стручно здружение преку соодветната комора, Југословенскиот завод за стандардизација е должен да го земе тоа барање во постапка.

Ако стручната комисија на Југословенскиот завод за стандардизација не го прифати барањето за замена на стандард од претходниот став, тоа барање ќе се изнесе пред Советот за стандардизација заради одлучување.

4. Интерни стандарди

Член 31

Интерните стандарди ги донесува органот определен со правилата на претпријатието односно здружението.

Стопанските организации што склучиле договор за кооперација или други договори, можат со тој договор да ја определат примената на сопствените или меѓусебно утврдените интерни стандарди.

Член 32

Ако интерните стандарди што ги донесуваат стопанските организации за своите потреби, содржат

некои елементи кои постојат во југословенските стандарди, тие елементи мораат да бидат внесени во интерните стандарди.

Член 33

Интерните стандарди не можат да носат назив на југословенски стандарди, ниту можат да бидат означени со усвоените ознаки за југословенските стандарди.

III. КВАЛИТЕТ НА ПРОИЗВОДИТЕ

1. Прописи за квалитетот на производите

Член 34

Со прописите за квалитетот на производите се определуваат одделни елементи на квалитетот на индустриските и селскостопанските производи наменети за широка потрошувачка или извоз.

Со прописите за квалитетот на производите, покрај определувањето на елементите на квалитетот, може да се определува и особен начин на испитување и контрола на тој квалитет, ако тој начин не е предвиден со посебни прописи.

Член 35

Југословенскиот завод за стандардизација ги донесува прописите за квалитетот на производите на предлог од заинтересираната комора, државен орган, установа, стопанска односно друга заинтересирана организација, или по сопствена иницијатива.

Предлагачите од претходниот став се должни со предлогот за донесување на прописи за квалитетот на производите да поднесат и нацрт на тие прописи или основни елементи за нивната изработка.

Прописите за квалитетот на производите ги донесува директорот на Заводот.

Советот за стандардизација може да определи за определени производи тој да ги донесува прописите за квалитетот на производите.

Член 36

Со прописите за квалитетот на производите може да се определи на односките производи или на нивната амбалажа да мораат задолжително да се означат елементите на квалитетот што се предвидени со тие прописи.

2. Производителски спецификации

Член 37

Со цел за постигање определен квалитет на производите стопанските организации можат за своите производи да донесуваат производителски спецификации.

Стопанските организации се должни за определени свои производи да донесат производителски спецификации ако е тоа предвидено со прописот на надлежниот сојузен или републички орган на управата.

Член 38

Стопанските организации можат производите за кои донесле производителска спецификација, да ги пуштаат во промет само ако тие производи ги содржат елементите искажани во спецификацијата.

Член 39

Стопанските организации се должни да изработат производителски спецификации од членот 37 став 2 на овој закон пред пристапувањето кон производство на односките производи.

Член 40

Стопанските организации се должни да водат посебен регистар на производителските спецификации.

На барање од Југословенскиот завод за стандардизација стопанската организација е должна да му ја испрати на Заводот производителската спецификација.

3. Ознака на составот, употребата и цената на производите

Член 41

Сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет може да пропише на одделни производи или на нивната амбалажа да мора да се означат составот и елементите на квалитетот на производите, како и други нивни својства, или одделни производи да мораат на пропишан начин да се означуваат, обележуваат и пакуваат.

Прописите од претходниот став сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет ги донесува во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија, кога се во прашање индустриски производи, односно во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство, кога се во прашање селскостопански производи.

Ако сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет не ги донесе прописите од претходниот став, тие прописи може да ги донесе републичкиот орган на управата надлежен за работите на стоковниот промет во согласност со републичкиот орган на управата надлежен за работите на индустријата односно на селското стопанство.

Член 42

Сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија, со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство односно со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за народно здравје, може да пропише стопанските организации да се должни на амбалажата на определени производи или кон нив да дадат упатство за начинот на употреба и одржувањето на тие производи.

Ако сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет не ги донесе прописите од претходниот став, тие прописи може да ги донесе републичкиот орган на управата надлежен за работите на стоковниот промет во согласност со републичкиот орган на управата надлежен за работите на индустријата, селското стопанство односно народното здравје.

Член 43

Сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет може да пропише производителот да е должен на определени производи или на нивната амбалажа да ја означат својата производителска или малопродажна цена.

4. Атест и сертификат

Член 44

Со сојузен закон, со пропис на Сојузниот извршен совет или со југословенски стандард може да се определи одделни индустриски и селскостопански производи да мораат да бидат снабдени со атест на соодветната научна односно стручна установа.

Со атестот се утврдува дека односниот производ ги исполнува условите за пуштање во промет односно употреба, предвидени со посебен сојузен пропис.

Со прописот од ставот 1 на овој член ќе се определи установата што е овластена да издава атест за одделни видови производи.

Член 45

Со сојузен закон или со пропис на Сојузниот извршен совет може да се определи одделни производи наменети за извоз да мораат да бидат снабдени со уверение за тоа дека производот му одговара на југословенскиот стандард односно на извозниот квалитет (сертификат).

Сертификатот на барање од извозникот го издава стручното лице односно овластената стручна установа што извршила контрола на квалитетот.

Со прописот од ставот 1 на овој член ќе се определи кој ќе ја врши контролата на квалитетот

на производите наменети за извоз и ќе издава сертификат.

Член 46

Стручните општествени организации, институти или бира можат да устануваат знак на квалитетот за одделни видови производи кој може да се става на тие производи ако имаат определен квалитет.

Сојузниот извршен совет ќе определи со свои прописи кои организации, институти и бира можат да устануваат знак на квалитетот, како и постапката за негово устанување.

IV. ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЗАВОД ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА

Член 47

Југословенскиот завод за стандардизација донесува југословенски стандарди и прописи за квалитетот на производите.

Заводот дава мислење дали производството што ќе биде засновано врз прибавена странска техничка документација или кооперација ќе биде во согласност со важечките југословенски стандарди односно со перспективниот развој на стандардизацијата.

Член 48

Работите од областа на стандардизацијата ги вршат: Советот за стандардизација, стручните комисији и директорот на Југословенскиот завод за стандардизација.

За вршење на стручни и административни работи Југословенскиот завод за стандардизација има своја администрација.

Член 49

Советот за стандардизација е орган на општественото управување на Југословенскиот завод за стандардизација.

Советот го сочинуваат: по еден претставник на сојузните стопански комори и на сојузите на стопански комори, на стручните здруженија, на Заедницата на Југословенските железници, на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, како и определен број членови што ги именува Сојузниот извршен совет од редовите на органите на државната управа, на Југословенската народна армија, научните установи, други организации и јавни работници.

Сојузниот извршен совет ги определува стручните здруженија што даваат претставник за член на Советот.

Директорот на Југословенскиот завод за стандардизација по својата положба е член на Советот.

Член 50

Советот за стандардизација избира од своите редови претседател на Советот. Директорот на Југословенскиот завод за стандардизација не може да биде претседател на Советот.

Претседателот на Советот ги свикнува, по потреба, седниците на Советот, го определува нивниот дневен ред и претседава на нив.

Претседателот на Советот е должен да закаже седница ако тоа го бара директорот на Заводот или една третина од членовите на Советот.

Член 51

Советот за стандардизација:

- 1) донесува годишни и перспективни програми за стандардизација;
- 2) донесува заклучоци за начелните прашања на стандардизацијата;
- 3) одлучува за донесување на југословенски стандарди и на прописи за квалитетот на производите кога е тоа со овој закон предвидено;
- 4) врши и други работи предвидени со свој закон и со други важечки прописи.

Член 52

Стручните комисији се формираат од стручњаци за соодветната гранка и од службеници на Југословенскиот завод за стандардизација, како и од претставници на заинтересираните стопански и општествени организации и установи што вршат контрола и утврдување на квалитетот на производите, полу-производите и суровините.

Решение за именување членови на стручна комисија донесува директорот на Југословенскиот завод за стандардизација.

Член 53

Стручните комисији ги утврдуваат текстовите на југословенските стандарди од соодветната стопанска област односно гранка за која се формирани.

Член 54

Директорот на Југословенскиот завод за стандардизација, во рамките на начелните насоки добиени од Советот за стандардизација, непосредно раководе со работата на Заводот и донесува решение за југословенските стандарди.

Директорот на Заводот го назначува и го разрешува Сојузниот извршен совет.

Член 55

Големи стопански организации, групи стопански организации, стручни и деловни здруженија, Државниот секретаријат за работите на народната одбрана, Заедницата на Југословенските железници, Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, како и научни и други самостојни установи што имаат траен интерес во поглед на изработката на стандарди, можат да основаат свои бира за стандардизација.

Бирата од претходниот став приготвуваат материјали или изработуваат нацрт на југословенски стандард, што му го предлагаат на Југословенскиот завод за стандардизација.

Југословенскиот завод за стандардизација може на бирата од ставот 1 на овој член да им довери изработка на нацрти на југословенски стандарди.

Член 56

Поблиски прописи за организацијата и работата на Југословенскиот завод за стандардизација донесува Сојузниот извршен совет.

V. ПРИМЕНА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ И НА ПРОПИСИТЕ ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ПРОИЗВОДИТЕ

Член 57

Стопанските организации и другите правни лица што се занимаваат со стопанска дејност ги применуваат при изработката, купувањето и продажбата или извозот на производи односно при изведувањето или начувањето на работи југословенските стандарди што се однесуваат на таквиот вид производи и работи.

Ако е со југословенскиот стандард определено дека е неговата примена задолжителна, стопанските организации и другите правни лица се должни да го применуваат југословенскиот стандард.

Стопанските организации и другите правни лица се должни во случаите од ставот 1 на овој член да се придржуваат кон прописите за квалитетот на производите.

Одредбите на претходните ставови се однесуваат и на граѓаните што се занимаваат со производство и со вршење на работи за кои постојат југословенски стандарди и прописи за квалитетот на производите.

Член 58

Југословенските стандарди не се однесуваат на производите од домашна изработка и на производите на индивидуалните земјоделски производители наменети за непосредна продажба на потрошувачите.

Член 59

Од југословенските стандарди може да се отстапи:

1) во производството на определени производи за потребите на Југословенската народна армија;

2) ако обичаите на странскиот пазар го бараат тоа;

3) ако на странскиот пазар не можат да се купат односно да се продадат производи според југословенските стандарди;

4) ако купувањето односно продажбата во странство на производи според југословенските стандарди нема економско оправдание;

5) ако постојат други оправдани причини за извоз односно увоз на определени производи.

Државниот секретаријат за работите на народната одбрана ќе ги определи видовите на производите од точката 1 на претходниот став кај кои може да се отстапи од југословенските стандарди.

Од југословенските стандарди може да се отстапи поради причините наведени во ставот 1 точ. 2 до 5 на овој член само ако рамките или условите на таквите отстапувања се утврдени од претседателот на Комитет за надворешна трговија со посебен пропис или со поединечно решение, по претходно прибавено мислење од директорот на Југословенскиот завод за стандардизација.

Со прописот од претходниот став може да се определи друг орган што ќе издава одобрение за отстапување од југословенските стандарди во одделни случаи.

Член 60

Кога постојат особени технички или економски причини, може, покрај отстапувањата од југословенските стандарди предвидени во членот 59 на овој закон, при изведувањето на работи за кои се пропишани југословенски стандарди со задолжителна примена, врз основа на посебно одобрение на директорот на Југословенскиот завод за стандардизација да се отстапува во поглед на формите, големините или својствата утврдени со стандардот, ако такви отстапувања не се во спротивност со важечките прописи.

Директорот на Заводот ги одобрува отстапувањата според претходниот став на образложено барање од корисникот или производителот односно изведувачот на работите, а по прибавено мислење од стручната комисија надлежна за изработката на односниот стандард.

Член 61

Ако е со југословенски стандард пропишано производите изработени според југословенскиот стандард да носат ознака „JUS“, посебна ознака на односниот стандард, како и ознака на производителот, на таквите производи односно на нивната амбалажа мораат да се стават тие ознаки.

Начинот на ставањето на ознаката од претходниот став мора да биде пропишан во односниот стандард.

Член 62

Производителите односно изведувачите на работите се должни производите што ги произведуваат односно работите што ги вршат според определен стандард или пропис за квалитетот на производите, пред нивното пуштање во промет односно употреба, да ги подложат на проверување на квалитетот и на другите особини пропишани со стандардот односно со прописот за квалитетот на производите, под условите утврдени со стандардот односно со прописот за квалитетот на производите.

Производите односно работите за кои при проверувањето од претходниот став ќе се утврди дека не му одговараат на југословенскиот стандард со задолжителна примена односно на прописот за квалитетот на производите, мораат да се преработат или да се поправат, освен во случаите од чл. 58 до 60 на овој закон.

Со југословенскиот стандард со задолжителна примена и со прописот за квалитетот на производите може да биде предвидено производите што не му одговараат на тој стандард односно пропис за квалитетот на производите да можат да се пуштат во промет. На овие производи мора да се стави ознака за тоа дека отстапуваат од пропишаниот стандард односно пропис за квалитетот на производите и дека се производи од понизок квалитет.

VI. НАДЗОР

Член 63

Југословенскиот завод за стандардизација може да ја испитува исправноста на техничката документација на стопанските организации според која се изработуваат производите односно се врши изведувањето на работите за кои се пропишани југословенски стандарди или се донесени прописи за квалитетот на производите и да проверува дали е организирана контрола на нивната примена во смисла на членот 62 од овој закон, како и да врши испитување на производите

Член 64

Надзор над примената на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на него, како и надзор над примената на југословенските стандарди и на прописите за квалитетот на производите, вршат органите на пазарната како и органите на другите надлежни инспекции.

Во вршењето на надзор според претходниот став, органите на инспекциите постапуваат и преземаат мерки според прописите со кои се регулирани надлежноста и овластувањата на односната инспекција, ако со одредбите на овој закон не е определено поинаку.

Сојузниот извршен совет може да овласти и други установи да вршат контрола и да ја испитуваат примената на југословенските стандарди и на прописите за квалитетот на производите.

Член 65

При вршењето на надзор, органите на инспекциите од членот 64 на овој закон особено се овластени во производството да ги прегледаат производите на кои се однесуваат југословенските стандарди и прописите за квалитетот на производите, како и работите што се изведуваат во поглед на примената на стандардите односно на прописите за квалитетот на производите.

При вршењето на надзор инспекторот може да ги сослушува одговорните лица и сведоците, да зема мостри, а по потреба да користи за вештачење и стручни установи и стручњаци.

За службените дејствија извршени при надзорот инспекторот е должен да направи записник, без оглед дали е утврдена некаква неправилност или не.

Член 66

Ако при вршењето на надзор органот на надлежната инспекција утврди дека југословенскиот стандард со задолжителна примена односно прописите за квалитетот на производите не се никако или не се правилно применети, ќе ѝ нареди со писмено решение на организацијата, установата или на поединецот да го усогласи во определениот срок своето производство односно изведување на работите со пропишаните стандарди односно со прописите за квалитетот на производите.

Со истото решение органот на надлежната инспекција ќе нареди таквите производи или веќе изведени работи во определениот срок да се преработат односно поправат, а ако е тоа во југословенскиот стандард предвидено — и да се означат како производи од понизок квалитет.

Член 67

Ако органот на надлежната инспекција утврди дека производите односно работите не му одговараат на југословенскиот стандард односно на прописите за квалитетот на производите, па поради

тоа постои опасност по животот и здравјето на луѓето или можност за настанување на голема материјална штета, ќе донесе решение за забрана на натамошното производство на такви производи односно на натамошното изведување на работите.

Член 68

Жалбата изјавена против решението на органот на инспекцијата од чл. 66 и 67 на овој закон не го одлага извршувањето на решението.

Член 69

Кога Југословенскиот завод за стандардизација или органот на надлежната инспекција утврди дека стопански организации, установи или поединци не се придржувале, кон југословенскиот стандард со задолжителна примена или кон прописите за квалитетот на производите, односно дека со повредата на одредбите од овој закон или на прописите донесени врз основа на него сториле стопански престап односно прекршок, тој е должен без одлагање да поднесе пријава до јавното обвинителство за поведување постапка против сторителот на стопански престап односно до органот надлежен за водење на административно-казнена постапка.

Член 70

Стопанските организации и установи се должни, по барање од Југословенскиот завод за стандардизација, да даваат известување за своите производи за кои постојат или се подготвуваат југословенски стандарди односно прописи за квалитетот на производите, со цел за проверување на правилноста на нивната примена односно за прибавување документација за донесување нови југословенски стандарди или прописи за квалитетот на производите.

VII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 71

Стопанска организација и самостојна установа ќе се казни за стопански престап со парична казна од 200.000 до 5.000.000 динари:

1) ако вовече производство што ќе дава производи што не им одговараат на југословенските стандарди со задолжителна примена или на прописите за квалитетот на производите, освен во случаите од чл. 58 до 60 на овој закон;

2) ако изработи производ, односно ако изврши работи спротивно на југословенските стандарди со задолжителна примена или на прописите за квалитетот на производите, освен во случаите од чл. 58 до 60 на овој закон;

3) ако на определени производи не го означил квалитетот на производите (член 36) или не ја ставил ознаката на составот на производите (член 41), или ако неточно го означил квалитетот на производите или ставил неточна ознака на составот на производите.

За дејствијата од претходниот став ќе се казни и одговорното лице во стопанската организација односно во самостојната установа со парична казна од 10.000 до 100.000 динари.

Член 72

Со парична казна од 50.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап стопанска организација односно самостојна установа:

1) ако своето постојно производство не го приспособи кон новите југословенски стандарди со задолжителна примена односно кон прописите за квалитетот на производите во рокот определен во југословенскиот стандард односно во прописите за квалитетот на производите;

2) ако, во случаите предвидени во членот 59 на овој закон, увезе од странство со цел за пуштање во промет или извезе производи што не се во согласност со југословенските стандарди со задолжителна примена односно со прописите за квалитетот на производите;

3) ако со цел за пуштање во промет изработи производи без донесена производителска спецификација кога е донесувањето на производителската спецификација задолжително (член 37 став 2), или ако изработува со цел за пуштање во промет спротивно на донесената производителска спецификација;

4) ако производитите што ги произведува односно работите што ги врши според југословенскиот стандард со задолжителна примена или прописот за квалитетот на производите, пред нивното пуштање во промет или употреба, не ги подложи на проверување на квалитетот и на другите особини пропишани со стандардот односно со прописите за квалитетот на производите (член 62);

5) ако спротивно на одредбите на сојузен закон, на пропис на Сојузниот извршен совет или на југословенски стандард, со кои се определени производите за кои пред нивното пуштање во промет мора да се добие атест, пушти во промет такви производи без атест (член 44);

6) ако на определени производи или на нивната амбалажа не ги означи производителските или малопродажбените цени (член 43) или ако на амбалажата на определени производи односно кон нив не стави упатства за начинот на употребата и на одржувањето на тие производи (член 42).

За дејствијата од претходниот став ќе се казни и одговорното лице во стопанската организација односно во самостојната установа со парична казна од 5.000 до 50.000 динари.

Член 73

Имотната корист постигната со стопанскиот престап ќе се одземе од сторителот на стопанскиот престап.

Член 74

Со парична казна од 50.000 до 200.000 динари ќе се казни за прекршок стопанска организација ако одбие да му ги стави на располагање на Југословенскиот завод за стандардизација или на органот на надлежната инспекција материјалите и документацијата што се потребни за контролата на примената на југословенскиот стандард односно на прописите за квалитетот на производите.

Одговорното лице во стопанската организација ќе се казни за дејствието од претходниот став со парична казна од 5.000 до 30.000 динари.

Член 75

Со парична казна од 10.000 до 200.000 динари ќе се казнат за прекршок поединци што ќе извршат некое од дејствијата предвидени во членот 72 став 1 точка 1 и во членот 74 став 1 на овој закон.

Член 76

На стопанските организации, самостојните установи и поединци што ќе пуштат во промет производи што не им одговараат на југословенските стандарди со задолжителна примена и на прописите за квалитетот на производите, ќе се применат управните и казнените мерки предвидени со прописите што го регулираат прометот на стоките.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 77

Југословенските стандарди донесени до денот на влегувањето во сила на овој закон се сметаат како југословенски стандарди со задолжителна примена.

Советот за стандардизација може да одлучи одделни југословенски стандарди од претходниот став да немаат задолжителна примена.

Член 78

Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија може, по потреба, да донесе поблиски прописи за донесување и измена на југословенски стандарди и за производителски спецификации.

Член 79

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за југословенските стандарди, за сојузните прописи за квалитетот на производите и за производителните спецификации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51), освен одредбите за производителската ознака, производителскиот жиг и трговскиот жиг од чл. 17 до 21.

Прописите донесени врз основа на членот 5 став 1, чл. 11, 13, членот 17 став 2 и членот 25 на Уредбата за контрола на квалитетот на селскостопанските производи наменети за извоз („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/55 и 29/57) остануваат во сила и по влегувањето во сила на овој закон.

Член 80

Овој закон влегува во сила по истекот на три месеци од денот на неговото објавување во „Службен лист на ФНРЈ“.

219.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТОПАНСКИТЕ ПРЕСТАПИ

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за стопанските престапи, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 8 април 1960 година и на седницата на Соборот на производителите од 8 април 1960 година.

ПР бр. 2

11 април 1960 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

ЗАКОН ЗА СТОПАНСКИТЕ ПРЕСТАПИ

ДЕЛ ПРВ

ОДГОВОРНОСТ И КАЗНУВАЊЕ ЗА СТОПАНСКИ ПРЕСТАПИ

Глава I

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се пропишуваат општите одредби за одговорноста и примената на казните и заштитните мерки спрема стопанските организации и други правни лица што ќе сторат стопански престап. Овие казни и мерки се изрекуваат и се извршуваат во постапката што ја определува овој закон.

Член 2

Стопански престап е повреда на правилата за стопанското или финансиското работење на стопанските организации и на другите правни лица што предизвикала или можела да предизвика потешки последици и која со пропис од надлежниот орган е определена како стопански престап.

Повредата на правилата за стопанското или финансиското работење што содржи обележја на стопански престап определени со пропис не е стопански престап ако е таа повреда од мало значење и

ако не предизвикала штетни последици или предизвикала само незначителни штетни последици.

Член 3

Не може да се казни за стопански престап, ако делото пред да е сторено, не било определено како престап и ако за тоа дело не била пропишана определена казна.

Член 4

Стопанскиот престап се определува со закон или со уредба односно одлука на Сојузниот извршен совет.

Стопански престап може да се определи и со уредба на републички извршен совет, но само врз основа и во рамките на овластувањето предвидено во закон или во уредба на Сојузниот извршен совет.

Прописот со кој се определува стопански престап ги содржи обележјата на престапот и височината на казната што може да се изрече за определен престап. Со овој пропис можат да се предвидат и заштитните мерки што се применуваат за определен престап.

За стопански престап можат да се пропишат само казните и заштитните мерки што се предвидени со овој закон и во границите што ги определува овој закон.

Глава II

ОДГОВОРНОСТ ЗА СТОПАНСКИ ПРЕСТАПИ

Член 5

За стопански престапи можат да бидат одговорни стопански организации, самостојни установи, општествени организации и други правни лица.

Со прописот со кој се определува стопанскиот престап може да биде предвидено сите или само некои од лицата наведени во претходниот став да можат да бидат одговорни за одделен стопански престап.

Политичкотериторијалните единици и државните органи не можат да бидат одговорни за стопански престапи.

Член 6

За стопански престап на домашно правно лице одговараат и одговорните лица.

Одговорно лице во смисла на овој закон може да биде лице на кое му е доверен определен круг работи (директор, управник, раководител на комерцијалната служба, книговодител, касиер, магационер и др.).

Кое од лицата наведени во претходниот став ќе одговара за определен стопански престап, се утврдува врз основа на прописот со кој се определува стопанскиот престап и врз основа на други посебни прописи.

Член 7

За стопански престап правното лице е одговорно ако до извршувањето на престапот дошло со дејствие или со пропуштање на должниот надзор од страна на органот на управувањето или на одговорното лице или со дејствие на друго лице што било овластено да постапува од името на правното лице.

Член 8

Одговорност на одговорното лице за стопански престап постои ако до извршувањето на престапот дошло со негово дејствие или со негово пропуштање на должниот надзор и ако при тоа истото постапувало небрежно, доколку со прописот со кој се определен стопанскиот престап не е предвидено да може стопански престап да се стори само со смисленост.

Член 9

Одговорноста на одговорното лице за стопански престап не престанува затоа што му престанал работниот однос кај правното лице ниту затоа што настанала невозможност за казнување на правното лице поради неговиот престанок или ставање под присилна ликвидација.

Член 10

Одговорност на одговорното лице за стопански престап не постои ако тоа постапувало врз основа на наредба од друго одговорно лице или од орган на управувањето и ако ги презело сите дејствија што било должно да ги преземе според законот за да го спречи извршувањето на престапот.

Член 11

Одговорното лице што е огласено за виновно за кривично дело што има и обележја на стопански престап, нема да се казни за стопански престап.

Член 12

Одговорност за обид на стопански престап постои само ако во прописот со кој се определува престапот е изречно предвидено дека ќе се казни за обид.

Член 13

При утврдувањето дали е извршен стопански престап, дали постои одговорност и која казна треба да се изрече за стопански престап, се применува прописот што важел во времето на извршувањето на престапот, освен ако новиот пропис е поблаг за правното односно одговорното лице.

Заштитните мерки се применуваат според прописот што важел во времето на донесувањето на првостепената пресуда.

Член 14

Прописите за стопанските престапи ќе се применат на домашните правни лица и на одговорните лица без оглед дали стопанскиот престап е сторен на територијата на Југославија или надвор од неа.

Член 15

Прописите за стопанските престапи ќе се применат на странски правни лица ако е престапот сторен на територијата на Југославија, ако странското правно лице има деловна единица во Југославија и ако не е определено поинаку со прописот со кој е предвиден стопанскиот престап.

Член 16

Одредбите на Кривичниот законик за пресметливоста (член 6), смисленоста и небрежноста (член 7 ст. 2 и 3), одговорноста за потешка последица (член 8), за стварната и правната заблуда (чл. 9 и 10), за крајната нужда (член 12), за начинот, времето и местото на извршувањето на кривичното дело (чл. 13 до 15) и за обидот (член 16), согласно важат и за стопанските престапи.

Глава III

КАЗНИ И ЗАШТИТНИ МЕРКИ

1. Казни

Член 17

За стопански престап може да се пропише само парична казна.

Најмалата мерка на парична казна што може да се пропише за правно лице изнесува 10.000 динари, а најголемата мерка 5.000.000 динари.

За одговорното лице најмалата мерка на парична казна што може да се пропише изнесува 1.000 динари, а најголемата мерка 100.000 динари.

Ако во прописот со кој се определува стопанскиот престап не е пропишана најмалата или најголемата мерка на паричната казна, таа мерка се определува според ст. 2 и 3 на овој член.

Височината на паричната казна за правно лице може да се пропише и во сразмера со височината на сторената штета или на неизвршената обврска, во кој случај најголема мерка на оваа казна може да биде петпати поголемиот износ на сторената штета односно на неизвршената обврска.

Член 18

Судот ќе ја одмери паричната казна во границите пропишани за стопанскиот престап, земајќи ги предвид сите околности што влијаат казната да биде поголема или помала (отежнителни и олеснителни околности), а особено тежината на стопанскиот престап, последиците што настанале или можеле да настанат и економската сила на правното лице односно имотната состојба на одговорното лице.

При одмерувањето на казната судот посебно ќе земе предвид дали е правното лице или одговорното лице порано казнивано за стопански престап, дали е поранешниот престап истовиден со новиот престап и колку време изминало од поранешната осуда.

Член 19

Судот може да ја одмери паричната казна и под најмалата мерка пропишана за одделен стопански престап (ублажување на казната), кога ќе најде дека постојат особено олеснителни околности.

При ублажувањето на паричната казна најмалата мерка на пропишаната казна може да се спушти до најмалата мерка пропишана во членот 17 ст. 2 и 3 на овој закон.

Член 20

Во пресудата судот ќе го определи рокот за плаќање на паричната казна, кој не може да биде пократок од 15 дена ниту подолг од три месеци од денот на правосилноста на пресудата.

Во оправдани случаи судот може да дозволи осуденото правно или одговорно лице да ја исплати паричната казна во рати, и тоа најдолго во рок од една година.

Ако осуденото лице во определениот рок не ја плати паричната казна, наплатата ќе се изврши присилно.

Член 21

За повеќе стопански престапи сторени во стек судот претходно ќе ја утврди паричната казна за секој стопански престап, па ќе изрече една парична казна која не смее да го премине вкупниот износ на одделни утврдени парични казни ниту најголемата законска мерка на оваа казна.

На начинот предвиден во претходниот став судот ќе ја одмери казната и кога дополнително ќе се узнае за стопанскиот престап извршен пред поранешната осуда.

Заштитни мерки судот ќе изрече ако ги утврди или макар и за еден стопански престап во стек.

Член 22

При осудата на правно лице на парична казна до 500.000 динари или на одговорно лице на парична казна до 50.000 динари судот може да го одложи извршувањето на изречената казна за време од една до две години (условна осуда).

Во поглед на условите за изрекување условна осуда и нејзино отповикување, важат согласно со одветните одредби од чл. 48 до 49в на Кривичниот законик.

2. Заштитни мерки

Член 23

За стопански престапи можат да се изречат овие заштитни мерки:

- 1) јавно објавување на пресудата;
- 2) одземање на предметите;

- 3) одземање на имотната корист;
- 4) забрана на правното лице да се занимава со определена стопанска дејност;
- 5) забрана на одговорното лице да врши определени должности.

Член 24

Заштитните мерки јавно објавување на пресудата, одземање на предметите и одземање на имотната корист можат да се изречат и кога не се предвидени со прописот со кој се определува стопанскиот престап.

Заштитните мерки забрана на правното лице да се занимава со определена стопанска дејност и забрана на одговорното лице да врши определени должности можат да се изречат само ако се предвидени со прописот со кој се определува стопанскиот престап.

Забраната на правното лице да се занимава со определена стопанска дејност не може да биде определена во траење подолго од пет години, а забраната на одговорното лице да врши определени должности — во траење подолго од три години од правосилноста на пресудата со која се изречени овие мерки.

Член 25

Заштитните мерки можат да се изречат само со осудата на казна.

Заштитните мерки јавно објавување на пресудата, одземање на предметите и одземање на имотната корист можат да се изречат и со условната осуда.

Член 26

Заштитната мерка јавно објавување на пресудата судот ќе ја изрече ако смета дека би било корисно јавноста да се запознае со пресудата, а особено ако објавувањето на пресудата би придонесло да се отстрани опасноста по животот или здравјето на луѓето.

Судот одлучува, според значењето на стопанскиот престап и потребата од известување на јавноста, дали пресудата ќе се објави преку печатот или радиото или на обата начина, како и дали образложението ќе се објави во целина или во извод.

Член 27

Предметите што се употребени или биле наменети за извршување на стопанскиот престап или што настанале со извршувањето на стопанскиот престап можат да се одземат од правното односно одговорното лице.

Овие предмети можат да се одземат и кога не му припаѓаат на правното односно одговорното лице, ако го бараат тоа интересите на чувањето на животот и здравјето на луѓето, сигурноста на прометот, интересите на стопанството или причините на моралот, но со ова не се засега во правото на трети лица на надоместок на штетата.

Член 28

Парите, предметите од вредност и секоја имотна корист постигната со извршувањето на стопанскиот престап ќе се одземат од правното лице.

Во поглед на изрекувањето на заштитната мерка одземање на имотната корист, согласно ќе се применуваат одредбите од членот 62а ст. 2 до 4 на Кривичниот законик.

Член 29

Забраната на занимавањето со определена стопанска дејност се состои во забрана на производството на определени артикли или во забрана на вршењето на определени трговски или други стопански работи. Во пресудата со која се изрекува оваа мерка, ќе се наведе стопанската дејност чие вршење му се забранува на правното лице.

Со прописот со кој се определува стопанскиот престап се пропишуваат условите под кои може да

се изрече оваа мерка. Ако овие услови не се посебно пропишани, оваа мерка може да му се изрече на правно лице кога натамошното занимавање со определена стопанска дејност би било опасно по животот или здравјето на луѓето или би било штетно за стопанството или ако правното лице за последните две години веќе било казнето поради ист или сличен престап.

Член 30

Заштитната мерка забрана на вршењето на определени должности се состои во забрана на одговорното лице да ги врши должностите врзани за располагањето или ракувањето со општествениот имот.

Оваа мерка се изрекува под условите предвидени во прописот со кој се определува стопанскиот престап. Ако во тој пропис не се предвидени посебни услови, оваа мерка ќе се изрече ако одговорното лице го злоупотребило вршењето на должноста заради извршување на стопанскиот престап или ако може основано да се смета дека би било опасно и натаму да ја врши оваа должност.

3. Правна последица на осудата

Член 31

Со закон и со уредба на Сојузниот извршен совет може да се пропише осудата на одговорното лице — за определени стопански престапи или на определена височина на паричната казна да повлекува како правна последица забрана на вршењето на определени работи во стопанските организации, самостојните установи, општествените организации и во органите на општественото управување.

Со законот односно со уредбата на Сојузниот извршен совет со која се предвидува оваа правна последица на осудата се определува и нејзиното траење, кое не може да биде подолго од три години од денот на правосилноста на пресудата.

Глава IV

ЗАСТАРЕНОСТ

Член 32

Гонењето за стопански престапи застарува кога ќе изминат три години од извршувањето на стопанскиот престап.

Член 33

Застареноста на извршувањето на изречената парична казна настапува кога ќе изминат две години од правосилноста на пресудата.

Член 34

Застареноста на извршувањето на заштитната мерка јавно објавување на пресудата настапува кога ќе изминат шест месеци, на мерката одземање на предметите — кога ќе изминат три години, а на мерката одземање на имотната корист — кога ќе изминат пет години од денот на правосилноста на одлуката со која е изречена односната мерка.

Застареноста на извршувањето на заштитните мерки забрана на занимавањето со определена стопанска дејност или забрана на вршењето на определена должност настапува кога ќе измине времето за кое се изречени овие мерки.

Член 35

За текот и прекилот на застарувањето на гонењето или извршувањето на казната и на заштитните мерки за стопански престапи, како и за апсолутната застареност, согласно ќе се применуваат соодветните одредби од Кривичниот законик за застареноста на кривичното гонење, извршувањето на казните и мерките за безбедност.

ДЕЛ ВТОР

ПОСТАПКА ЗА СТОПАНСКИ ПРЕСТАПИ

Глава V

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 36

Паричната казна и заштитните мерки за сторен стопански престап може да ги изрече само надлежен суд во постапка што е поведена и спроведена според овој закон.

Член 37

Постапката за стопански престапи пред стопански суд ја поведува јавниот обвинител.

Јавниот обвинител може да се откаже од барањето за гонење до завршетокот на главниот претрес пред првостепениот суд.

Ако за стопански престап се одговорни и правното и одговорното лице, јавниот обвинител не може да поведе постапка само против едното од нив.

Ако јавниот обвинител не поведе постапка или во текот на постапката се откаже од гонење, оштетениот не може да ја поведе односно продолжи постапката за стопански престап.

Член 38

Против правното и против одговорното лице се спроведува единствена постапка.

Ако во текот на постапката, од причините предвидени во законот, се запре или прекине постапката само против одговорното лице, ќе се продолжи постапката против правното лице, а ако се запре постапката само против правното лице, ќе се продолжи постапката против одговорното лице.

Член 39

Во постапката за стопански престапи странки се јавниот обвинител, обвинетото правно лице и обвинетото одговорно лице.

За правното лице во постапката учествува негов претставник.

Правното лице и одговорното лице можат во постапката да имаат секој свој бранител или заеднички бранител.

Член 40

Постапката против одговорното лице ќе се запре ако тоа во текот на постапката умре или се разболи од некакво трајно душевно оболение.

Член 41

Домашното правно лице против кое е поведена постапка за стопански престап не може до завршетокот на постапката да се соедини со друго правно лице или да се присоедини кон друго правно лице, ниту може да се подели на повеќе самостојни правни лица.

Член 42

Во постапката за стопански престапи ќе се применуваат, доколку не се во спротивност со одредбите од овој закон, согласно соодветните одредби од Законикот за кривичната постапка, и тоа одредбите: за основните начела (чл. 4 до 10 и 15), за спојување и раздвојување на постапката (чл. 31 и 32), за последиците на ненадлежноста (чл. 35 и 36), за изземањето (чл. 38 до 43), за јавниот обвинител (чл. 46 до 51), за оштетениот (чл. 59, 64 и 65), за бранителот (чл. 66 до 68, 72 и 74), за поднесоците и записниците (чл. 75 до 82), за сроковите (чл. 83 до 87), за трошоците на кривичната постапка (чл. 88 до 94), за имотноправните барања (чл. 96 до 107), за донесувањето и соопштувањето на одлуките (чл. 108 до 112), за доставувањето на писмена и разгледу-

вањето на списите (чл. 113 до 122), за поканата и доведувањето на обвинетиот (чл. 174 и 175), за привременото одземање на предметите (чл. 205 до 209), за испитувањето на обвинетиот (чл. 212 до 218), за сослушувањето на сведоците (чл. 219 до 230), за увидот и вештаците (чл. 231 до 239, 246 и 248), за подготвоците за главниот претрес (чл. 264 до 270), за главниот претрес (чл. 271 до 280, 282, 284, 286, 287, 289, 291 до 317, 319 до 324), за пресудата (чл. 325 до 330, 332, 334 до 337), за редовните правни лекови (чл. 338, 340 до 349, 354 до 368, 370 до 375), за повторувањето на постапката (чл. 376 до 385), за барањето за заштита на законитоста (чл. 395 до 399), за постапката за примена на мерките за безбедност (чл. 469, 471 и 472).

Глава VI НАДЛЕЖНОСТ

1. Стварна надлежност

Член 43

Во предметите на стопанските престапи судат окружните стопански судови, вишите стопански судови и Врховниот стопански суд.

Овие судови судат во границите на својата стварна и месна надлежност за сите стопански престапи.

Член 44

Окружните стопански судови се надлежни:

- 1) да судат во прв степен за сите стопански престапи, ако за одделни стопански престапи не е надлежен виши стопански суд;
- 2) да вршат други работи што со овој закон им се ставени во надлежност.

Член 45

За стопанските престапи од надлежноста на окружен стопански суд суди совет или судија поединец.

Советот на окружниот стопански суд е составен од еден судија, како претседател на советот, и од двајца повременни судии.

Судијата поединец на окружен стопански суд суди за стопанските престапи ако пропишаната парична казна за правното лице не го преминува износот од 500.000 динари.

Член 46

Вишите стопански судови се надлежни:

- 1) да судат во прв степен за стопанските престапи, ако е тоа предвидено со посебни прописи;
- 2) да одлучуваат за жалбите против одлуките на окружните стопански судови;
- 3) да вршат други работи што им се ставени во надлежност со овој закон.

Член 47

Вишите стопански судови судат во совети.

Советот на виши стопански суд кога суди во прв степен е составен од еден судија, како претседател на советот, и од двајца повременни судии, а кога суди во втор степен — од двајца судии, од кои еден е претседател на советот, и еден повремен судија.

Во совети составени од тројца судии вишите стопански судови одлучуваат за жалбите против решенијата на окружните стопански судови и ги решаваат судирањата за надлежноста меѓу окружните стопански судови.

Член 48

Врховниот стопански суд е надлежен:

- 1) да одлучува за жалбите против одлуките на вишите стопански судови донесени во прв степен;
- 2) да одлучува по повод на барањето за заштита на законитоста во случаите определени во овој закон;

3) да врши други работи што му се ставени во надлежност со овој закон.

Член 49

Врховниот стопански суд суди во совети составени од пет членови, од кои претседателот на советот и еден член се судии на тој суд, а три члена повременни судии.

Во совети составени од три судии Врховниот стопански суд одлучува по жалбите против решенијата на вишите стопански судови и ги решава судирањата за надлежноста меѓу стопанските судови.

2. Месна надлежност

Член 50

Месно надлежен е судот на чие подрачје се наоѓа седиштето на обвинетото правно лице. Во случај на сомневање, како седиште се смета местото каде што се наоѓаат органите на управувањето на правното лице.

Ако правното лице има погонска или деловна единица надвор од своето седиште, а стопанскиот престап го извршило одговорното лице во оваа единица, јавниот обвинител може да поднесе обвинителен предлог до судот на чие подрачје се наоѓа погонската или деловната единица.

Според одредбите од претходните ставови се утврдува месната надлежност на судот и кога за стопански престап му се суди само на одговорното лице.

Член 51

Кога за стопански престап му се суди на странско правно лице, месно надлежен е судот на чие подрачје во Југославија се наоѓа деловната единица на тоа правно лице.

Член 52

Ако според одредбите од овој закон не може да се утврди кој суд е месно надлежен, Врховниот стопански суд ќе определи еден од стварно надлежните судови пред кој ќе се спроведе постапката.

Член 53

Кога надлежниот суд од правни или фактички причини е спречен да постапува, тој е должен да го извести за тоа непосредно повисокиот суд, кој по сослушување на јавниот обвинител ќе определи друг стварно надлежен суд на своето подрачје пред кој ќе се спроведе постапката.

Против ова решение не е дозволена жалба.

Член 54

Врховниот стопански суд може да определи за водење на постапката друг стварно надлежен суд ако е очигледно дека така полесно ќе се спроведе постапката или ако за тоа постојат други важни причини.

Решението од претходниот став Врховниот стопански суд може да го донесе по предлог од сојузниот јавен обвинител или по предлог од окружен односно виши стопански суд.

Член 55

Судирањето за надлежноста меѓу стопанските судови го решава заеднички непосредно повисокиот суд.

Врховниот стопански суд ги решава судирањата за надлежноста од подрачјето на разни виши стопански судови.

Пред да го донесе решението по повод судирањето за надлежноста судот ќе побара мислење од јавниот обвинител што е надлежен да постапува пред тој суд. Против ова решение не е дозволена жалба.

Додека не се реши судирањето за надлежноста меѓу судовите, секој од нив е должен да ги презема оние дејствија во постапката за кои постои опасност поради одлагањето.

Глава VII ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ

Член 56

Окружниот јавен обвинител е надлежен да постапува по стопанските престапи за кои е надлежен окружен стопански суд.

Јавниот обвинител на народната република и јавниот обвинител на Автономна Покраина Војводина се надлежни да постапуваат по стопанските престапи за кои е надлежен виши стопански суд.

Сојузниот јавен обвинител е надлежен да постапува пред Врховниот стопански суд.

Член 57

Ако на подрачјето на окружниот стопански суд има повеќе окружни јавни обвинителства, за поведување и спроведување на извидот е надлежен окружниот јавен обвинител на чие подрачје се наоѓа седиштето на правното лице односно неговата деловна или погонска единица, а за подигање на обвинителен предлог и за застапување на обвинението — окружниот јавен обвинител што има седиште во местото каде е седиштето на окружниот стопански суд надлежен за судење.

Член 58

Околинскиот јавен обвинител надвор од седиштето на окружниот јавен обвинител може на своето подрачје за стопанските престапи од надлежноста на окружниот стопански суд да прима пријави за стопански престапи, да спроведува извид или да бара од надлежниот орган на инспекцијата да спроведе извид и да врши други овластувања на окружен јавен обвинител во извидот, но не може да отфрли пријава, да запре извид ниту да подигне обвинителен предлог. За поведување на постапката околинскиот јавен обвинител ќе го извести окружниот јавен обвинител.

Глава VIII

ПРЕТСТАВНИК НА ПРАВНО ЛИЦЕ

Член 59

Во постапката за стопански престапи претставникот на обвинетото правно лице е овластен да ги презема сите дејствија што може да ги презема обвинетиот во кривичната постапка.

Член 60

Претставник на правно лице е лице што е овластено да го претставува тоа правно лице врз основа на закон, акт од надлежниот државен орган или правилата на правното лице.

Управниот одбор на правното лице може да определи за претставник друго лице од редот на своите членови или лице запослено кај тоа правно лице.

Претставникот на правното лице од ставот 2 на овој член мора да има писмено овластување на управниот одбор.

Претставник на правното лице може да биде само едно лице.

Член 61

Претставник на странско правно лице е лицето што управува со деловната единица на тоа правно лице во Југославија.

Член 62

Претставник на правно лице не може да биде лице што е во истата работа повикано како сведок.

Претставник на правно лице не може да биде ниту одговорното лице против кое се води постапка за стопански престап кое истакнува дека постапувало врз основа на наредба од друго одговорно лице или од органот на управувањето (член 10).

Во случаите од претходните ставови органот пред кој се води постапката е должен да го извести правното лице заради определување друг претставник.

Органот пред кој се води постапката е должен секогаш да го предупреди правното лице дека е неговиот претставник во исто време одговорното лице против кое се води постапката за стопански престап.

Член 63

Сите покани, соопштенија и други писмена за обвинетото правно лице му се упатуваат на неговиот претставник.

Кога е потребно да се повика претставник на обвинетото правно лице, а на органот што ја води постапката не му е познато кој е претставник, ќе побара од обвинетото правно лице да упати свој претставник.

Член 64

Ако уредно повиканиот претставник на правното лице неоправдано изостане, органот што ја води постапката може да нареди да се доведе тој присилно.

Член 65

Ако правното лице на покана од органот што ја води постапката не определи претставник (член 63 став 2), ќе се казни со решение на тој орган со парична казна до 100.000 динари. Ако и по оваа казна правното лице не определи свој претставник, ќе се казни за секое натамошно неодзивање на поканата со парична казна до 200.000 динари.

Член 66

Трошоците на претставникот на правното лице спаѓаат во трошоците на постапката. Овие трошоци не можат однапред да се исплатуваат од буџетските средства на судот.

Претставникот на правното лице сам ги поднесува трошоците на постапката што ги предизвикал со своја вина.

Глава IX

ИЗВИД

Член 67

Државните органи и установи се должни да ги пријават стопанските престапи за кои ќе узнаат на кој и да е начин.

Поднесувајќи пријава државните органи и установи се должни да ги наведат доказите што им се познати и да преземат мерки за да се зачуваат трагите на стопанскиот престап, предметите на кои или со кои е сторен стопанскиот престап, како и други докази.

Секој граѓанин може да пријави стопански престап.

Член 68

Пријавата се поднесува до надлежниот јавен обвинител или до надлежниот орган на инспекцијата.

Јавниот обвинител може да поведе постапка и без пријава, ако узнае дека е сторен стопански престап.

Член 69

Примените пријави за стопански престап органот на инспекцијата му ги доставува на јавниот обвинител.

Органот на инспекцијата може, врз основа на пријава или врз основа на узнавање дека е сторен стопански престап, да преземе одделни извидни дејствија не чекајќи го барањето од јавниот обвинител. За преземањето на извидните дејствија органот на инспекцијата го известува јавниот обвинител.

Член 70

Јавниот обвинител ќе ја отфрли пријавата ако најде дека пријавеното дело не е стопански престап или дека настапила застареност на гонењето или дека постојат други законски причини што го исклучуваат гонењето.

Јавниот обвинител може да ја отфрли пријавата и кога ќе најде дека, поради посебните околности под кои е сторен престапот или кои настапиле по неговото извршување, е во прашање престап од особено лесна природа.

Ако пријавата ја поднесол орган на инспекцијата, јавниот обвинител ќе го извести него за отфрлањето на пријавата.

Ако повисокиот јавен обвинител смета дека немало основ за отфрлање на пријавата, може сам да поведе постапка за стопанскиот престап, во срок од два месеца од денот на отфрлањето на пријавата.

Член 71

Ако јавниот обвинител смета дека пријавата односно извидните дејствија што ги презел органот на инспекцијата, не даваат достаточен основ за поднесување на обвинителен предлог до стопанскиот суд, ќе го спроведе извидот сам, или ќе бара извидот да го спроведе односно дополни надлежниот орган на инспекцијата. Кога јавниот обвинител го спроведува сам извидот, може да бара да спроведе одделни извидни дејствија надлежниот орган на инспекцијата.

Кога јавниот обвинител бара извидот да го спроведе односно дополни надлежниот орган на инспекцијата, ќе назначи во своето барање во кој правец треба да се врши извидот и при тоа може поблиску да определи кои околности треба да се извидат, кои дејствија да се преземат и за кои прашања да се сослушаат определени лица. Органите на инспекциите не се овластени да ценат дали е потребно да се извршат дејствијата што ги бара јавниот обвинител.

Член 72

При спроведувањето на извидот јавниот обвинител и органите на инспекциите ги имаат сите права и должности на извидните органи во кривичната постапка, ако во овој закон не е пропишано поинаку.

Со одредбата од претходниот став не се засега во овластувањата што органите на инспекцијата ги имаат во поглед на преземањето на управни мерки според важечките прописи.

Кога орган на инспекцијата спроведува извид, одделни дејствија во извидот можат да вршат само нејзини инспектори.

Член 73

Кога во текот на извидот се сослушува првпат, претставникот на обвинетото правно лице ќе се праша за фамилијарното и роденото име, името на таткото, занимањето и престојувалиштето.

Обвинетото одговорно лице ќе се праша и за местото на раѓањето, годините на возраста, дали некогаш и за некое дело е осудено, дали против него се води постапка за некој друг стопански престап и какви му се имотните и фамилијарните прилики.

Член 74

Претставникот на правното лице и одговорното лице можат во текот на извидот да ставаат предлози да се преземат определени извидни дејствија. Ако извидот го спроведува орган на инспекцијата, а предлогот не биде усвоен, тие можат да му се обрнат со истиот предлог на јавниот обвинител.

Член 75

Органот на инспекцијата по завршениот извид му ги доставува сите извидни списи на јавниот обвинител.

Јавниот обвинител може врз основа на резултатот од извидот сам да го дополни извидот или да бара дополнителен извидот, да поднесе обвинителен предлог, предметот да му го упати на надлежниот јавен обвинител или да донесе решение за запирање или прекин на извидот.

Член 76

Јавниот обвинител може во текот на извидот да одлучи да ја запре постапката од истите причини од кои може да ја отфрли пријавата (член 70 ст. 1 и 2), како и од причината што нема докази дека обвинетиот го сторил стопанскиот престап.

Одредбите на членот 70 ст. 3 и 4 согласно ќе се применуваат и во случај на запирање на постапката.

Член 77

Јавниот обвинител со решение ќе го прекине извидот што се води во поглед на одговорното лице:

1) ако одговорното лице не им е досегливо на државните органи;

2) ако кај одговорното лице настапило привремено душевно оболение или привремено душевно растројство.

Пред да се прекине извидот ќе се приберат сите докази за стопанскиот престап до кои може да се дојде.

Прекинатиот извид ќе се продолжи кога ќе престанат пречките што го предизвикале прекилот.

Член 78

Јавниот обвинител може да присуствува на сите извидни дејствија што ги врши орган на инспекцијата.

Бранителот може да присуствува на сослушувањето на обвинетиот.

Обвинетиот и бранителот можат, по одобрение од извидниот орган, да присуствуваат на увидот и на сослушувањето на сведоците и вештаците, и тогаш можат да им поставуваат прашања на сведоците и вештаците.

Тие имаат право да присуствуваат на сослушувањето на сведоците во извидот кога е веројатно дека сведокот не ќе дојде на главниот претрес. Кога присуствуваат на сослушување на сведок, бранителот и обвинетиот можат да му ставаат предлози и да му упатуваат прашања на сведокот.

Во случаите од претходниот став извидниот орган е должен да го извести обвинетиот и бранителот за времето и местото на извршувањето на дејствијата, освен кога постои опасност од одлагањето.

Член 79

Ако на органот што го спроведува извидот му е потребна помош од органите на внатрешните работи или од други државни органи заради успешно извршување на одделни извидни дејствија, овие се должни да му ја дадат таа помош на негово барање.

Член 80

Кога бараат интересите на постапката или интересите на чувањето на државна или деловна тајна, извидниот орган ќе им нареди на лицата што ги сослушува да го чуваат како тајна она што го узнале во постапката и ќе им укаже на последиците од издавањето на тајната (член 285 на Кривичниот законик).

Член 81

Извидниот орган може да казни со парична казна до 10.000 динари секое лице што за време на извршувањето на некакво извидно дејствие и потем опомената ја смеќава работата. Ако учеството на такво лице не е нужно, извидниот орган може да го отстрани од местото каде што се врши извидното дејствие.

Член 82

Во текот на извидот судијата поединец на окружен стопански суд, по предлог од извидниот орган, одлучува за привременото обезбедување на имотнотправното барање или на барањето за имотна корист, за ускратувањето на покажување списи или други исправи од страна на државни органи и установи и за предавањето на писмата, телеграмите или другите пратки од страна на поштенско-телеграфската или друга сообраќајна установа.

Против ова решение не е дозволена жалба.

Член 83

За жалбите против решенијата за паричните казни и против решенијата за трошоците на постапката донесени во извидот, конечно одлучува совет на окружниот стопански суд.

Член 84

Претставникот на правното лице и одговорното лице можат поради неправилностите што ги сториле органите на инспекцијата во текот на извидот да му поднесат дописка на јавниот обвинител.

Глава X

ПОСТАПКА ПРЕД ПРВОСТЕПЕНИОТ СУД

Член 85

Постапката за стопански престапи пред првостепенитиот стопански суд се поведува врз основа на обвинителен предлог од јавниот обвинител.

Јавниот обвинител може да поднесе обвинителен предлог и врз основа на самата пријава.

Обвинителниот предлог се поднесува во потребен број примероци за судот, за обвинетото правно лице и за обвинетото одговорно лице.

Член 86

Обвинителниот предлог содржи: назив на правното лице и негово седиште и назначување на претставникот на правното лице, ако е тој познат. За одговорното лице се наведува неговото фамилијарно и родено име со личните податоци (член 73 став 2).

Во обвинителниот предлог се наведува и краток опис на стопанскиот престап, означување на судот пред кој треба да се одржи главниот претрес, кои докази треба да се изведат на главниот претрес и се става предлог обвинетиот да се осуди според законот. Кога е потребно обвинителниот предлог ги содржи и причините со кои се утврдува основаноста на обвинението.

Член 87

Кога стопанскиот суд ќе го прими обвинителниот предлог, претседателот на советот односно судијата поединец претходно испитува дали е судот надлежен, дали е потребно да се спроведе или дополнителни извидот и дали постојат услови за отфрлање на обвинителниот предлог.

Ако претседателот на советот односно судијата поединец не донесе ниедно од решенијата од претходниот став, ќе закаже веднаш главен претрес.

Член 88

Ако претседателот на советот односно судијата поединец на окружниот стопански суд најде дека за судење е надлежен друг окружен стопански суд, ќе му го отстапи предметот по правосилноста на решението на тој суд, а ако најде дека за судење е надлежен виши стопански суд — ќе му го отстапи предметот на натамошна постапка на надлежниот јавен обвинител. Ако јавниот обвинител смета дека за судење е надлежен окружен стопански суд, ќе побара да одлучи за тоа совет на вишиот стопански суд.

Ако претседателот на советот на вишиот стопански суд најде дека за судење е надлежен друг виши стопански суд, ќе му го отстапи предметот по правосилноста на решението на тој суд, а ако најде дека за судење е надлежен окружен стопански суд — ќе му го отстапи предметот на тој суд. Против ова решение не е дозволена жалба.

По закажувањето на главниот претрес стопанскиот суд не може по службена должност да се огласи за месно ненадлежен. Приговор на месната ненадлежност може да се стави најдоцна до почетокот на главниот претрес.

Член 89

Ако претседателот на советот односно судијата поединец, при испитувањето на обвинителниот предлог, најде дека заради разјаснување на работата е потребно да се преземе некое извидно дејствие, ќе се обрне со вакво барање до надлежниот орган на инспекцијата или до јавниот обвинител, или тоа дејствие сам ќе го преземе. Околноста што претседателот на советот односно судијата поединец спровел одделни извидни дејствија, не е причина за негово изземање.

За преземеното дејствие претседателот на советот односно судијата поединец ќе го извести јавниот обвинител.

Член 90

Претседателот на советот односно судијата поединец ќе го отфрли обвинителниот предлог ако најде дека постојат причини за запирање на постапката предвидени во членот 70 став 1 на овој закон.

Решението за отфрлање на обвинителниот предлог со кратко образложение му се доставува на јавниот обвинител и на обвинетото правно и одговорно лице ако претставникот на правното лице и одговорното лице биле сослушани.

Член 91

Ако по подигањето на обвинителниот предлог, вон главниот претрес, треба да се одлучи за прашањата од членот 82 на овој закон, одлука за тоа донесува претседателот на советот односно судијата поединец.

Член 92

Повремен судија не може да врши судиска должност кога постојат причините што се предвидени за изземање на судии поротници во кривичната постапка.

Повремен судија не може да врши судиска должност ниту ако е постојано или повремено запослен кај правното лице против кое се води постапката или што е оштетено со стопанскиот престап, односно кај правното лице против чие одговорно лице се води постапката.

Повремениот судија штом ќе узнае дека постои причина за изземање од претходниот став, е должен да прекине секоја работа на тој предмет и да го извести за тоа претседателот на судот, кој му определува замена.

Странките можат да поднесат барање за изземање од причината предвидена во ставот 2 на овој член до почетокот на главниот претрес, а ако за причината за изземање узнале подоцна, поднесуваат барање веднаш по неговото узнавање.

Член 93

Претседателот на советот односно судијата поединец го повикува на главниот претрес претставникот на обвинетото правно лице, обвинетото одговорно лице, нивните бранители, јавниот обвинител, оштетениот и неговиот законски застапник или полномошник, сведоците, вещтаците и толкувачите, а по потреба ги прибавува и предметите што треба да служат како докази на главниот претрес.

На претставникот на обвинетото правно лице и на обвинетото одговорно лице во поканата им се назначува дека на главниот претрес можат да дојдат со докази на одбраната или доказите благовремено да му ги соопштат на судот, за да можат да се прибават за главниот претрес. Во поканата претставникот на правното лице и одговорното лице се предупредуваат дека главниот претрес ќе се одржи и во нивно отсуство ако за тоа постојат законски услови (член 94 став 2).

На обвинетото правно и на одговорното лице кон поканата им се доставува и препис од обвинителниот предлог.

Поканата за главниот претрес мора да се достави така што меѓу доставувањето на поканата и денот на главниот претрес да остане достаточное време за подготвување на одбраната, а најмалку три дена.

Член 94

Главниот претрес пред судијата поединец на окружен стопански суд може да се одржи во отсуство на јавниот обвинител.

Судот може да одлучи да се одржи главниот претрес во отсуство на обвинетото одговорно лице што е уредно повикано, ако обвинетиот бил порано испитан а судот најде дека неговото присуство не е нужно. Под истите услови главниот претрес може да се одржи и во отсуство на уредно повиканиот претставник на правното лице. На одговорното лице што не е порано сослушано не може да му се суди во отсуство.

Ако главниот претрес се држи во отсуство на обвинетото одговорно лице или на претставникот на правното лице, ќе се прочита поранешниот записник за неговото сослушување.

Главниот претрес ќе се одржи и ако не дојде уредно повиканиот бранител на правното лице односно на одговорното лице.

Член 95

Главниот претрес почнува со објавување на главната содржина на обвинителниот предлог. Потоа се сослушува претставникот на обвинетото правно лице, па после одговорното лице.

При сослушувањето на претставникот на правното лице не може да присуствува одговорното лице што уште не е сослушано. Судот може да нареди претставникот и одговорното лице да се соочат ако нивните искази не се сложуваат во важните факти.

Судот може да одлучи, иако странките не се согласни, место непосредно сослушување на сведок или вештак што не е присутен, да се прочита записникот за неговото поранешно сослушување. Вака ќе постапи судот и кога сведокот или вештакот не бил повикан на главниот претрес.

По завршената доказна постапка, по зборот на јавниот обвинител и на оштетениот, им се дава збор на бранителот на обвинетото правно лице и на претставникот на тоа лице, а потоа на бранителот на одговорното лице и на одговорното лице.

По заклучувањето на претресот судот веднаш ќе ја изрече пресудата и ќе ја објави со суштествените причини.

Член 96

Ако судијата поединец на окружниот стопански суд во текот на главниот претрес најде дека фактите врз кои се засновува обвинението укажуваат на стопански престап за чие судење е надлежен совет, ќе се формира совет и претресот ќе почне одново.

Ако главниот претрес бил одложен, а одлагањето траело подолго од еден месец, или ако одложениот главен претрес се држи пред изменет совет или пред друг судија поединец, советот односно судијата поединец може да одлучи да не почнува претресот одново. Во таков случај претресот се продолжува, а претседателот на советот односно судијата поединец накратко го изнесува текот на поранешниот претрес.

Член 97

Кога судот ќе најде дека треба да се одземе имотната корист од обвинетото правно лице (член 28), а поради утврдувањето на нејзината височина значително би се отежнувала постапката, во пресудата ќе се изрече само одземањето на имотната корист, со тоа за височината дополнително да се одлучи со посебно решение.

Член 98

Во осудителната пресуда судот ќе изрече:

1) за кое дело правното лице и одговорното лице се огласуваат за одговорни, со назначување на фактите и околностите што сочинуваат обележја на стопанскиот престап;

2) кои прописи за стопанскиот престап се применети;

3) на која казна се осудуваат правното лице и одговорното лице;

4) одлука за условната осуда;

5) одлука за заштитните мерки;

6) одлука за трошоците на постапката и за имотноправното барање.

Во пресудата се назначува рокот во кој треба да се плати паричната казна.

Осуденото одговорно лице може да се осуди да ги надомести само оние трошоци на постапката што тоа ги предизвикало со своја вина. Ако е исклучиво во корист на одговорното лице изведен некој доказ или е сослушувањето на одговорното лице извршено преку толкувач, трошоците околу изведувањето на доказот односно трошоците на толкувачот паѓаат на товар на буџетските средства на судот.

Глава XI

ПОСТАПКА ПО ПРАВНИТЕ ЛЕКОВИ

1. Жалба против пресудата и решението

Член 99

Жалба против пресудата или решението може да се изјави само писмено.

Жалба можат да изјават странките и оштетениот.

Јавниот обвинител може да изјави жалба како на штета така и во корист на осуденото правно односно одговорно лице.

Оштетениот може да ја побива пресудата само во поглед на одлуката на судот за трошоците на постапката.

Бранителот може да изјави жалба и без посебно овластување од обвинетото правно односно одговорно лице, но не и против нивната волја.

Член 100

Второстепениот суд одлучува за жалбата само во седница на советот.

Надвор од случајот предвиден во членот 365 од Законикот за кривичната постапка, второстепениот суд може да ја преправи одлуката на првостепениот суд и кога ќе најде дека првостепениот суд погрешно ги оценил исправите или доказите што не ги извел сам, а одлуката на првостепениот суд е заснована врз тие докази.

Против одлуката на второстепениот суд не е дозволена жалба.

2. Барање за заштита на законитоста

Член 101

Против правосилната судска одлука со која е повреден овој закон или прописот за стопанскиот престап, може да се подигне барање за заштита на законитоста.

Барањето за заштита на законитоста може да го подигне сојузниот јавен обвинител, и тоа во рок од три месеци од правосилноста на одлуката.

Член 102

За барањето за заштита на законитоста решава Врховниот стопански суд, ако е подигнато против правосилни одлуки на окружни стопански судови или против правосилни одлуки на виши стопански судови за кои Врховниот стопански суд не расправал по повод на правниот лек.

Сојузниот врховен суд одлучува за барањето за заштита на законитоста што е подигнато против правосилни одлуки на Врховниот стопански суд.

Сојузниот врховен суд одлучува во совети од пет членови, од кои претседателот и два члена се судии на Сојузниот врховен суд, а два члена судии на Врховниот стопански суд што ќе ги определи претседателот на тој суд.

Член 103

Барањето за заштита на законитоста не го задржува извршувањето на нападнатата одлука. Судот што решава за барањето може да му нареди на судот надлежен за извршување да го одложи извршувањето до донесувањето на одлуката за подигнатото барање.

ДЕЛ ТРЕТ

ИЗВРШУВАЊЕ НА ОДЛУКИТЕ

Глава XII

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 104

Одлуките донесени во постапката за стопанските престапи се извршуваат кога ќе станат правосилни и кога на извршувањето не му стојат на пат законски пречки.

Одлуките стануваат правосилни кога повеќе не можат да се побиваат со жалба или кога жалбата не е дозволена.

Член 105

Ако е против првостепената одлука со која е изречена парична казна или заштитна мерка изјавена жалба, не може да се пристапи кон извршување на одлуката пред да ја прими обвинителот второстепената одлука.

Член 106

Постапката за извршување на паричната казна и на заштитната мерка одземање на имотната корист се запира против правното лице што е ставено под присилна ликвидација.

Извршувањето на паричната казна и на заштитната мерка одземање на имотната корист изречена на правното лице што по правосилноста на пресудата престанало да постои, ќе се спроведе против правното лице што го презело неговиот имот — до височината на преземиот имот.

Член 107

Ако органот што ја донесол одлуката во прв степен не е надлежен за нејзино извршување, ќе достави заверен пренис на одлуката со потврда за правосилноста до органот надлежен за извршување. Овој орган е должен без одлагање да пристапи кон извршување.

Член 108

Судската одлука во поглед на трошоците на постапката и досуденото имотнoprавно барање ја извршува судот што ја донесол одлуката во прв степен, според правилата што важат за извршната постапка.

Присилна наплата на трошоците на постапката во корист на буџетот се врши по службена должност. Трошоците на присилната наплата претходно се исплатуваат од буџетските средства на судот.

Глава XIII

ИЗВРШУВАЊЕ НА ПАРИЧНАТА КАЗНА

Член 109

За извршување на паричната казна е надлежен судот што донесол одлука во прв степен.

Паричната казна што ја изрекoл јавниот обвинител, ја извршува окружниот стопански суд.

Ако паричната казна во извидот ја изрекoл орган на инспекцијата, извршувањето се спроведува според одредбите од управната постапка.

Член 110

Лицето осудено на парична казна судот веднаш по правосилноста на пресудата ќе го повика да ја плати паричната казна во рокот определен во пресудата и ќе го предупреди дека по истекот на тој рок наплатата ќе се изврши присилно.

Член 111

Ако во пресудата не е одлучено осуденото правно односно одговорно лице да ја исплатува паричната казна во рати, судот што ја донесол пресудата во прв степен може, по молба од осуденото лице, да донесе ваква одлука со посебно решение. Во решението судот ќе го определи начинот на исплатувањето и рокот на исплатата, кој не може да биде подолг од една година.

Ако осуденото лице на кое судот му дозволил да ја исплатува паричната казна во рати неуредно ја извршува својата обврска, судот ќе ја отповика својата одлука.

Член 112

На молба од осуденото одговорно лице, судот што ја донесол пресудата во прв степен може во оправдани случаи да го одложи плаќањето на паричната казна најдолго за една година од денот на правосилноста на пресудата.

Член 113

Против решението на судот од чл. 111 и 112 на овој закон не е дозволена жалба.

Член 114

Со посебни прописи се определува на товар на кои средства на стопанската организација паѓаат исплатените парични казни.

Член 115

Присилната наплата на паричната казна се врши според правилата што важат за извршната постапка.

Присилната наплата на паричната казна изречена на одговорното лице се врши од неговиот подвижен имот, а од недвижниот имот само ако треба да се наплати повеќе од 20.000 динари, а подвижниот имот на кој е дозволено извршување не е достаточен за наплата.

Член 116

По смртта на осуденото одговорно лице паричната казна нема да се изврши.

Член 117

Од паричните казни наплатени од правното и одговорното лице половината оди во буџетот на општината, а половината во буџетот на народната република, на чии подрачја се наоѓа седиштето на осуденото правно лице, доколку во законот со кој се определува стопанскиот престап не е пропишано поинаку.

Трошоците на извршувањето на паричната казна ги поднесува осудениот.

Член 118

Правното или одговорното лице што е неоправдано осудено на парична казна може да бара враќање на исплатениот износ на паричната казна.

Барањето за враќање му се поднесува на вишиот стопански суд. Против решението на вишиот стопански суд е дозволена жалба до Врховниот стопански суд во рок од осум дена од доставувањето на решението.

Ако е паричната казна наплатена во корист на буџетот на федерацијата, за барањето за враќање одлучува Врховниот стопански суд.

Судот ѝ го доставува решението за враќање на политичкoтериторијалната единица во чиј буџет е внесена наплатената парична казна, заради исплата на досудениот износ.

Во постапката за враќање на паричната казна согласно се применуваат одредбите од чл. 506 и 507 на Законикот за кривичната постапка.

Глава XIV

ИЗВРШУВАЊЕ НА ЗАШТИТНИТЕ МЕРКИ

Член 119

Кога е изречена заштитната мерка јавно објавување на пресудата, судот што ја донесол одлуката во прв степен ќе му ја достави пресудата на дневниот весник односно радиото заради објавување.

Трошоците на објавувањето на пресудата ги поднесува осуденото правно лице.

Член 120

Кога е изречена заштитната мерка одземање на предмети, судот што ја донесол одлуката во прв степен ќе одлучи дали таквите предмети ќе се продадат според правилата што важат за извршната постапка, или ќе се уништат, или ќе ѝ се предадат на заинтересираната установа. Вака ќе постапи и друг орган кога одлуката за одземање на предметите ќе ја донесе врз основа на членот 27 став 2 на овој закон.

Член 121

Со парите добиени со продажбата на одземените предмети се постапува на начинот определен во членот 117 од овој закон. Вака се постапува и со парите добиени со продажбата на предметите што не се сопственост на сторителот на делото, ако сопственикот не се јави во рок од една година од продажбата.

Член 122

Заштитната мерка одземање на имотната корист се извршува со одземање од правното лице на паричниот износ што ѝ одговара на имотната корист постигната со извршувањето на стопанскиот престап.

Присилното одземање на недозволената имотна корист се врши според правилата што важат за извршната постапка.

Член 123

Одземената имотна корист се внесува во буџетот на федерацијата.

Трошоците на извршувањето на оваа мерка ги поднесува осудениот.

Член 124

Соодветниот орган на управата на надлежниот општински народен одбор се грижи стопанската организација или друго правно лице на кое му е изречена заштитната мерка забрана да се занимава со определена стопанска дејност, во рокот што е определен со пресудата да не ја врши стопанската дејност чие вршење му е забрането. За таа цел првостепениот суд му доставува на надлежниот орган на управата препис од правосилната пресуда.

Доколку со посебен пропис не е предвидено поинаку, стопанската организација или друго правно лице што ја врши стопанската дејност што му е забранета ќе се казни за прекршок со парична казна до 200.000 динари, а одговорното лице со парична казна до 20.000 динари.

Член 125

Соодветниот орган на управата на општинскиот народен одбор се грижи на лицето на кое му е изречена заштитната мерка забрана да врши определена должност да не му биде доверено вршење на работите што му се забранети.

Лицето што ја врши должноста и работите што му се забранети со судска пресуда, ќе се казни за прекршок со парична казна до 20.000 динари.

Правното лице што на осуденото лице ќе му довери вршење на работите што му се забранети ќе се казни за прекршок со парична казна до 100.000 динари, а одговорното лице — со парична казна до 20.000 динари.

Г л а в а XV

ЕВИДЕНЦИЈА ЗА ПАРИЧНИТЕ КАЗНИ И ЗА ЗАШТИТНИТЕ МЕРКИ

Член 126

Окружните стопански судови водат евиденција за казните и за заштитните мерки правосилно изречени на правните лица и на одговорните лица.

Поблиски прописи за водењето на евиденцијата од претходниот став донесува Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи.

Д Е Л Ч Е Т В Р Т И

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 127

Прописите со кои се определуваат стопански престапи донесени до влегувањето во сила на овој закон, иако се во спротивност со одредбите од чл. 1 до 16 на овој закон, остануваат во сила до 1 јануари 1962 година. По истекот на овој срок престануваат да важат одредбите за стопанските престапи што не се усогласени со овој закон.

По влегувањето во сила на овој закон не можат да се изрекуваат парични казни над најголемата мерка на парична казна предвидена во овој закон ниту заштитни мерки што не се предвидени во овој закон.

Правосилно изречените, а неизвршените парични казни до влегувањето во сила на овој закон, нема да се извршуваат над износот на најголемата мерка на парична казна предвидена во овој закон.

Член 128

Ако е пред влегувањето во сила на овој закон поднесен обвинителен предлог, натамошната постапка ќе се спроведе според досегашните прописи. Но ако повисокиот суд ја укине пресудата на првостепениот суд и предметот го упати на повторно судење, новиот претрес и целата натамошна постапка ќе се спроведе според овој закон.

Член 129

Ако пред влегувањето во сила на овој закон било поднесено барање за заштита на законитоста или вонредна ревизија, натамошната постапка ќе се спроведе според досегашните прописи.

Ако е на денот на влегувањето во сила на овој закон во тек рокот за вложување вонредна ревизија на кое според досегашните прописи бил овластен претседателот на Врховниот стопански суд, рокот од 45 дена за подигање барање по таквите предмети ќе се смета од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Молбите на странките за вложување вонредна ревизија упатени до претседателот на Врховниот стопански суд што не се решени до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе му се упатат на сојузниот јавен обвинител.

Член 130

Во постапката за стопански престапи се применуваат согласно одредбите од Уредбата за надоместоци на трошоците во кривичната и процесната постапка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 50/59).

Член 131

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од чл. 75 до 81 и 83 од Уредбата за управување со основните средства на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/53).

Член 132

Поблиски прописи за спроведување на овој закон донесува, по потреба, Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи.

Член 133

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

220.

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУДСКИТЕ ТАКСИ

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за судските такси, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 8 април 1960 година и на седницата на Соборот на производителите од 8 април 1960 година.

ПР бр. 3

11 април 1960 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

ЗАКОН
ЗА СУДСКИТЕ ТАКСИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Пред редовните, стопанските и воените судови се плаќаат такси според одредбите на овој закон и таксената тарифа која е оставен дел на законот.

Такси се плаќаат:

- 1) во процесната постапка;
- 2) во извршната постапка;
- 3) во вонпроцесната постапка;

4) во земјишно-книжната постапка и во постапката за упис во други јавни книги за недвижности;

5) во кривичната постапка по приватна тужба;

6) во постапката во управни спорови;

7) во постапката за регистрација на стопански организации;

8) во постапката за присилна ликвидација на стопански организации;

9) во други случаи предвидени во таксената тарифа.

Член 2

Таксите пропишани со овој закон се должни да ги платат лицата по чиј предлог или во чиј интерес се преземаат дејствијата.

За поднесоците и за записниците што ги заменуваат нив, таксата е должно да ја плати лицето што ги поднесува односно лицето по чие барање се составува записникот.

За одлуките на судот од прв степен таксата е должен да ја плати тужителот односно предлагачот, а за судските порамнувања — обете странки.

Кога според овој закон две или повеќе лица се должни да ја платат таксата заедно, оваа нивна обврска е солидарна.

Член 3

Ако во овој закон и во таксената тарифа не е определено поинаку, таксената обврска настанува:

1) за поднесоците (тужби, правни лекови, предлози за извршување и др.) — кога се предаваат, а за поднесоците предадени на записник — кога е записникот завршен;

2) за судските преписи — кога ќе се побараат;

3) за судските одлуки — кога се објавуваат, а ако странката не е присутна при објавувањето или ако одлуката не е објавена — кога на странката или на нејзиниот застапник ќе му се врачи прегис од одлуката;

4) за судските порамнувања — кога ќе се склучат;

5) за паушалната такса во постапката на справување на заоставина — кога решението за наследување ќе стане правосилно;

6) за паушалната такса во постапката на присилна ликвидација на стопански организации — кога одлуката за главната делба ќе стане правосилна, а во постапката на присилно порамнување вон постапката на присилна ликвидација на стопански организации — кога решението со кое се одобрува склученото порамнување ќе стане правосилно;

7) за другите дејствија — кога ќе се побара нивното преземање односно кога судот ќе почне да постапува.

Таксата се плаќа кога ќе настане таксената обврска, ако во овој закон или во таксената тарифа не е определено поинаку.

Член 4

Такса за поднесоци во управните спорови по инвалидски работи, по работите на социјално осигурување, по работите на старателство, посвојување и социјална помош и по службеничките или работничките односи се плаќа само ако тужбата или жалбата биде правосилно одбиена односно отфрлена.

Таксената обврска за поднесоците од претходниот став настанува во рок од 15 дена од денот на приемот на налогот за плаќање на таксата.

Такса за пресуда во управни спорови се плаќа само кога судот ќе ја одбие тужбата односно жалбата.

Член 5

Таксите предвидени со таксената тарифа се плаќаат во судски таксени марки или во готови пари.

Таксените марки се лепат на поднесокот односно судскиот спис и се поништуваат според посебни прописи за поништување на таксените марки.

Таксата се плаќа во готови пари само ако е таксениот обврзник должен за поднесокот или за судската одлука односно дејствие да плати износ на такса поголем од 20.000 динари.

Кога таксата треба да се плати во готови пари, таксениот обврзник ја уплатува таксата кај банката во корист на сметката на приходите од судски такси на политичко-територијалната единица на чие подрачје се наоѓа седиштето на судот кој постапува во работата за која се уплатува таксата. Потврдата за уплатата на таксата се прилага кон поднесокот за кој е платена таксата, а кога се поднесува потврда за платената такса за судска одлука, подносителот е должен посебно да назначи за која одлука се плаќа таксата. Судот на списокот за кој е платена таксата ќе потврди колку такса е платено.

При пресметувањето на таксата определена во процент, таксената основица ќе се заокружи на цели стотини, и тоа така што износот до 50 динари се заокружува на помиската, а износот над 50 динари — на повисоката стотина.

Член 6

Недоволно платената или неплатената такса не го задржува текот на судската постапка, ако во овој закон или во таксената тарифа не е определено поинаку.

Ако странката бара, судот е должен да ги прими непосредно од странката и поднесоците што не се таксирани или недоволно се таксирани.

Во случаите од претходните ставови таксата се наплатува на начинот предвиден во членот 38 на овој закон.

Член 7

Правото на наплата на судската такса застапува за две години по истекот на годината во која требало да се плати таксата.

II. ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ТАКСА

Член 8

Ослободување од плаќање на судска такса во процесна постапка се дава врз основа на чл. 161 до 167 од Законот за процесната постапка.

Под условите определени во чл. 161, 162 и 165 од Законот за процесната постапка се дава ослободување од плаќање на судска такса и во вонпроцесната и извршната постапка, во кривичната постапка по приватна тужба и во постапката во управни спорови.

Странски државјани ќе се ослободат од плаќање на судска такса во постапките наведени во претходните ставови ако е тоа предвидено со меѓународни договори или под услов на заемност.

Во случај на сомневање за постојењето на заемност, објаснение дава Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи.

Член 9

Ослободувањето од плаќање такса дадено во процесна, вонпроцесна и кривична постапка, како и во постапка во управни спорови, важи и во постапката за извршување на одлуките донесени во тие постапки, ако извршувањето се бара во рок од три месеци по правосилното завршување на односната постапка.

Ослободувањето од плаќање такса во вонпроцесна и извршна постапка важи и во процесната постапка која ќе настане во текот и по повод на извршната или вонпроцесната постапка.

Член 10

Решението за ослободувањето од плаќање такса дејствува од денот кога на судот му е поднесен предлогот за ослободување и важи за сите поднесоци и дејствија за кои според чл. 3 и 4 на овој закон настанала таксената обврска на тој ден или подоцна.

Во случаите од членот 4 на овој закон ослободувањето од плаќање такса ги опфаќа и поднесоците поднесени пред предлогот за ослободување од

плаќање такса, ако е предлогот поднесен пред истекот на рокот определен за плаќање такса.

Член 11

Уверението за имотната состојба, по предлогот за ослободување од плаќање такса, судот ќе го земе како доказ само ако од издавањето на уверението до поднесувањето на предлогот за ослободување не поминале повеќе од шест месеци.

Ако судската постапка трае подолго од две години, лицето ослободено од плаќање на судска такса е должно по истекот на втората и секоја понатамошна година да поднесе ново уверение за имотната состојба.

Член 12

Од плаќање на судски такси се ослободени државните органи, политичкотериторијалните единици и Југословенскиот Црвен крст.

Странска држава е ослободена од плаќање на судски такси ако е тоа предвидено со меѓународен договор или под услов на заемност.

Во случај на сомневање за постоењето на заемност, објаснение дава Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи.

Член 13

Старателот на отсутно лице чие престојувалиште е непознато и старателот за имотот чиј сопственик е непознат, како и од судот поставениот привремен застапник на странка во постапка, не се должни да плаќаат такси за лицето што го застапуваат.

Овие такси се наплатуваат од имотот на лицето што е застапувано.

Неплатените такси судот ќе ги внесува во пописот на таксите и по завршувањето на постапката ќе постапи според членот 38 став 3 на овој закон.

Член 14

Ослободувањето од плаќање такса му користи само на лицето на кое му е признаено ослободувањето.

Кога повеќе лица заеднички ќе предадат поднесок, или заеднички ќе преземат дејствие во постапката, а едно или повеќе од нив се ослободени од плаќање такса, лицето што не е ослободено е должно да ја плати таксата како да нема ослободени лица, освен во случаите на формално сопроцесништво (член 184 став 1 точка 2 од Законот за процесната постапка).

Член 15

Ако во процесната и извршната постапка или во кривичната постапка по приватна тужба странката ослободена од плаќање такса успее во постапката, таксите што би била должна таа да ги плати да не беше ослободена ќе ги плати странката што не ужива ослободување, и тоа во сразмера во која ослободената странка успеала во постапката.

Ако меѓу странката ослободена од плаќање такса и странката што не е ослободена се склучи порамнување, таксата за порамнувањето која би требало да ја плати ослободената странка ќе ја плати странката што не е ослободена.

Кога постојат услови од членот 166 став 4 на Законот за процесната постапка, судот може да ја наплати таксата од странката ослободена од плаќање такса без оглед на одредбата на ставот 1 од овој член.

Член 16

Кога во постапката учествуваат на една страна лице ослободено од плаќање такса а на другата лице што не е ослободено, судот е должен да води попис на таксите што би требало да ги плати ослободеното лице.

Пописот на таксите се заклучува по завршувањето на постапката. Ако постапката се заврши на начинот предвиден во членот 15 од овој закон, судот согласно со членот 38 став 3 на овој закон ќе му издаде налог за плаќање на таксата на лицето должно да ја плати таксата.

III. УТВРДУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА ЗАРАДИ НАПЛАТА НА ТАКСАТА

1. Во процесната постапка

Член 17

Во процесната постапка судските такси се плаќаат според вредноста на предметот на спорот.

Ако во овој закон не е определено поинаку, одредбите на Законот за процесната постапка според кои се утврдува вредноста на предметот на спорот заради определување на стварната надлежност, се применуваат и при определувањето на вредноста на предметот на спорот заради наплата на таксата.

Вредноста на предметот на спорот, заради наплата на судската такса, се утврдува според вредноста што ја има предметот на спорот во времето на поднесувањето на тужбата.

Член 18

Ако е предмет на спорот правото на законско издржување или побарувањето на одделни износи на законското издржување, вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, се смета според збирот на давањата за три месеци, ако не се бара издржување за пократко време.

Член 19

Ако со една тужба се опфатат повеќе барања против ист тужен, без оглед дали сите барања се засноваат врз ист фактичен и правен основ или не, вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, се определува според збирот на вредностите на сите барања.

Во случај на сопроцесништво од членот 184 став 1 точка 2 на Законот за процесната постапка, вредноста на предметот на спорот се определува според вредноста на секое одделно барање.

Член 20

Вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, во случајот од членот 176 став 2 и членот 185 став 2 на Законот за процесната постапка се определува според барањето чија вредност е поголема.

Член 21

Во делбени процеси како вредност на предметот на спорот се зема вредноста на оној дел од имотот што тужителот го бара да му се издвои со делба од заедничкиот имот.

Член 22

Ако е предмет на спорот наследно право на целата заоставина, како вредност на предметот на спорот се зема вредноста на чистата заоставина, а ако е предмет на спорот само еден дел од заоставина или определена работа од заоставината, како вредност на предметот на спорот се зема чистата вредност на тој дел односно таа работа.

Член 23

Вредноста на предметот на спорот во сопственички и државински спорови за недвижности се определува според прометната вредност на работата што е предмет на спорот, но не може да биде помала:

- 1) за земјишта — од тројниот износ на катастарскиот приход од земјиштето;
- 2) за згради или посебни делови од згради — од тритгодишниот износ на станарината односно закупнината.

Член 24

Во процесите во кои предмет на спорот е извршување на некое дејствие, или трпење, или неправеење, или изјава на волја, или утврдување дека постои или не постои некое право или правен однос, или да се утврди вистинитоста или невистинитоста на некоја исправа, како вредност на предметот на спорот, заради наплата на таксата, се зема износот што го означил тужителот во тужбата, но тој износ не може да биде помал од 30.000 динари.

Член 25

Во процесите за поништување на пресуда на избран суд, како вредност на предметот на спорот се зема износот што ѝ е досуден на странката, а ако тужбеното барање не се однесува на паричен износ — меродавна е вредноста што ја означил тужителот во тужбата, но износот на таа вредност не може да биде помал од 30.000 динари.

Во процесите за прогласување на престанокот на важноста на договорот за избраниот суд (чл. 441 и 442 од Законот за процесната постапка), како вредност на предметот на спорот се зема износот од 50.000 динари.

Член 26

Како вредност на предметот на спорот, заради наплата на таксата, се зема:

- 1) во споровите за отказ на договор за наем или закуп на предмет, или за отказ на договор за користење на стан — износот од 10.000 динари;
- 2) во споровите за отказ на договор за закуп на деловни простории или по тужба за иселување — едногодишен износ на закупнината;
- 3) во споровите поради смеќавање на поседот — износот од 15.000 динари;
- 4) во споровите заради утврдување или оспорување на татковство и во споровите за чување и воспитување на децата — износот од 5.000 динари;
- 5) во споровите заради утврдување на постоење или непостоење на брак, поништување на брак или развод на брак — износот од 50.000 динари;
- 6) во споровите за стварни и лични службености и за доживотно издржување — износот од 20.000 динари;
- 7) во споровите за утврдување на редот за првенство на побарувањата во извршната постапка — височината на побарувањето, но не во износ поголем од 50.000 динари кај околинските судови, а во износ поголем од 100.000 динари кај окружните судови, окружните стопански судови и вишите стопански судови.

Ако заедно со бракоразводен спор или со спор за утврдување на татковство се расправа и барање за издржување на дете или на брачен другар, ќе се наплатува само една такса, и тоа според вредноста според која се наплатува таксата за бракоразводен спор односно за спор за утврдување на татковство.

Ако обезбедување на доказ се бара пред поведувањето на процесот, како вредност меродавна за наплата на таксата се зема износот од 20.000 динари.

Член 27

Ако според претходните одредби не може да се утврди вредноста на предметот на спорот, ќе се наплатува такса на износ од 30.000 динари во споровите за кои решава околински суд, на износ од 50.000 динари во споровите за кои решава окружен суд, на износ од 100.000 динари во споровите за кои решава окружен стопански суд и на износ од 500.000 динари во споровите за кои решава виши стопански суд.

Член 28

Ако тужениот приговори дека е во тужбата високо означена вредноста на предметот на спорот заради наплата на таксата, судот со решение ќе ја определи вредноста.

Приговорот тужениот може да го истакне најдоцна до завршетокот на подготвителното срочиште, а ако подготвително срочиште не е одржано — на првото срочиште за главната расправа, додека не се впуштил во расправање.

Судот може и по службена должност да ја утврди вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, ако смета дека вредноста означена во тужбата е ниска. Ова испитување на вредноста судот може да го преземе најдоцна до почетокот на расправањето за главната работа.

Член 29

Против решението на судот од претходниот член за утврдување на вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, дозволена е жалба според одредбите на Законот за процесната постапка.

По предлог од странката судот може да одлучи да се застане со постапката во главната работа до правосилноста на решението за утврдување на вредноста на предметот на спорот.

2. Во извршната постапка**Член 30**

Во извршната постапка се плаќа такса според вредноста на барањето што треба да се исполни или обезбеди.

При утврдувањето на вредноста на барањето се применуваат согласно одредбите што важат за утврдувањето на вредноста на предметот на спорот, заради наплата на таксата, во процесната постапка.

Процесните трошоци односно трошоците на постапката и споредните барања се земаат предвид само ако овие трошоци и барања самите се предмет на барањето што треба да се изврши или обезбеди.

Ако на извршната постапка ѝ претходел процес за истото барање, како вредност на барањето за наплата на таксата во извршната постапка ќе се земе вредноста на предметот утврдена во процесот, ако не се бара помал износ.

Член 31

Во постапката за извршување на барање за издржување на дете, како вредност меродавна за наплата на таксата не може да се земе износ поголем од 3.000 динари.

Член 32

Кога барателот на извршување не ќе ја назначи вредноста меродавна за таксата, ниту е таа утврдена според претходните одредби, се зема како вредност износот од 20.000 динари.

Член 33

Во постапката за извршување ќе се применуваат согласно одредбите на чл. 28 и 29 од овој закон.

3. Во постапката во управни спорови**Член 34**

Ако во овој закон и во таксената тарифа не е определено поинаку, во управните спорови се плаќа такса според вредноста на предметот на спорот, кога е предметот на спорот проценлив.

Проценлив е оној управен спор чија вредност може несомнено да се утврди.

Дали е вредноста на предметот на спорот проценлива или непроценлива, одлучува судот по слободна оценка.

Вредноста на проценливиот спор се утврдува согласно со одредбите што важат за утврдувањето на вредноста на предметот на спорот, заради плаќање на таксата, во процесната постапка.

Член 35

Во постапката во управни спорови согласно ќе се применуваат одредбите на чл. 28 и 29 од овој закон.

4. Во другите постапки**Член 36**

Кога во вонпроцесната постапка, во земјишно-книжната постапка, во постапката на присилна ликвидација на стопански организации и во постапката на порамнување вон присилна ликвидација, за плаќање на таксата е меродавна вредноста на барањето, за утврдување на оваа вредност ќе се применуваат согласно одредбите што важат за процесната постапка, ако во таксената тарифа не е определено поинаку.

5. Промена на вредноста во текот на постапката

Член 37

Првобитната вредност останува како основ за плаќање на таксата без оглед на тоа што таа вредност се променила во текот на постапката, ако во следните ставови и во таксената тарифа не е определено поинаку.

Ако судот во смисла на чл. 28 и 29 на овој закон утврди нова вредност, за основ на таксата се зема утврдената нова вредност од моментот кога решението на судот за тоа ќе им се соопшти на странките.

Кога вредноста ќе се промени поради преправање на барањето или делумно решение на барањето, како вредност за плаќање на таксата се зема променетата вредност за сите поднесоци и дејствија по таквата промена. Ако вредноста се променила поради изјава на странката во поднесокот, според променетата вредност се плаќа и таксата за тој поднесок.

Ако со правниот лек се побива одлуката само во еден дел, за плаќање такса за правниот лек се зема вредноста само на побиваниот дел.

Ако правниот лек го вложуваат обете странки, таксата за правниот лек се определува посебно за секоја странка, според вредноста на оној дел од одлуката што се побива со правниот лек.

Во статусни спорови, во спорови за утврдување и во спорови во кои тужбеното барање не се однесува на паричен износ, за плаќање такса за правниот лек е меродавна вредноста според која е платена таксата за тужбата.

За правниот лек што се вложува само против одлуката за трошоците на постапката или за споредните барања, таксата се плаќа само според износот на трошоците на постапката или на споредните барања.

IV. ПОСТАПКА ЗА НАПЛАТА НА НЕПЛАТЕНА ТАКСА

Член 38

Ако странката присуствува на судско дејствие за кое е должна да плати такса, а не ја плати таксата веднаш, судот ќе ѝ обрне внимание дека е должна да ја плати таксата во рок од 15 дена и ќе ѝ обрне внимание на последиците од неплаќањето на таксата во овој рок (член 40). На судскиот спис ќе се назначи дека е сторено ова предупредување.

Според претходниот став ќе се постапи и кога странката му предава непосредно на судот поднесок што не е таксиран или е недоволно таксиран.

Ако странката не присуствува на судското дејствие за кое е должна да плати такса, судот ќе ѝ испрати налог да ја плати должната такса во рок од 15 дена од денот на доставата на налогот и ќе ја предупреди за последиците од неплаќањето на таксата во овој рок (член 40).

Кога преку пошта ќе прими поднесок за кој таксата не е платена или е недоволно платена, судот ќе му испрати на подносителот опомена да ја плати судската такса во рок од 15 дена од денот на доставата на опомената и ќе ја предупреди за последиците од неплаќањето на таксата во овој рок (член 40).

Член 39

Кога таксата е должна да ја плати лице што престојува или има седиште во странство, без оглед дали е југословенски или странски државјанин, а таксата не ја платило во моментот на настанувањето на таксената обврска, судот ќе води попис на неплатените такси и по завршетокот на постапката ќе издаде налог за плаќање такса (член 38 став 3), со тоа што рокот за плаќање на таксата да не може да биде пократок од 30 ниту подолг од 90 дена.

Член 40

Ако таксениот обврзник не ја плати таксата во рокот определен во чл. 38 и 39 од овој закон, судот во натамошниот рок од 15 дена ќе го извести

за неплатената такса органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите на чие подрачје се наоѓа живеалиштето (седиштето) на таксениот обврзник, заради наплата на таксата по присилен пат, а на списокот ќе забележи дека наведениот орган е известен за неплатената такса.

Ако таксениот обврзник нема живеалиште (седиште) во Југославија, судот ќе го достави известувањето од претходниот став до органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите на чие подрачје се наоѓа судот или до органот на управата надлежен за работите на финансиите на општинскиот народен одбор на чие подрачје се наоѓа некој имот на таксениот обврзник.

По приемот на известувањето, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите ќе донесе решение со кое на таксениот обврзник ќе му наложи во рок од 15 дена од денот на приемот на решението да ја плати должната такса како и 50% од таа такса на име казнена такса. Ако таксениот обврзник во овој рок не ја плати таксата, ќе се пристапи кон присилна наплата на обете такси. Наплатената такса, редовна и казнена, се книжи во корист на сметката на приходите од судски такси ако е платена во готови пари.

Казнената такса според претходниот став не може да биде помала од 100 динари ниту поголема од 50.000 динари.

Член 41

Ако е таксениот обврзник стопанска организација или друга организација или установа, што своето финансиско работење го вршат преку банката, судот со решение ќе го утврди износот на неплатената такса и износот на казнената такса (член 40) и решението ќе ѝ го достави на банката кај која се води сметката на таксениот обврзник заради наплата на таксата.

Банката е должна да постапи според решението на судот и наплатениот износ да го книжи во корист на сметката на приходите од судски такси на политичкотериторијалната единица на чие подрачје се наоѓа судот што го донесол решението за наплата на таксата.

Против решението од ставот 1 на овој член организацијата односно установата може да му изјави жалба на повисокиот суд во рок од 15 дена од денот на доставата на решението. Жалбата не ја задржува наплатата на таксата.

Член 42

Ако неплатените такси во еден предмет по правосилноста не го надминуваат износот од вкупно 100 динари, судот нема да ги презема мерките предвидени во чл. 38 до 41 од овој закон односно нема да поведува постапка за присилна наплата на таксата.

V. ВРАЌАЊЕ НА ТАКСАТА

Член 43

Право на враќање такса има лице што платило такса која воопшто не било должно да ја плати или платило такса во износ поголем од пропишаниот, како и лице што платило такса за извесно судско дејствие а тоа дејствие од која и да е причина не е извршено.

Лицето што платило такса за судско дејствие што не е извршено не може да бара враќање на таксата за поднесокот со кој барало извршување на дејствието.

Член 44

Барањето за враќање на таксата му се поднесува на судот што решавал во прв степен, и тоа во рок од 90 дена од денот кога е таксата погрешно платена односно од денот на узнавањето дека дејствието не е извршено.

Враќање не може да се бара по истекот на една година од денот кога таксата била платена.

Член 45

Барањето за враќање на таксата, со мислење и со потребните списи, судот ќе му го достави на органот на правата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите на чие подрачје се наоѓа живеалиштето односно седиштето на лицето што бара враќање.

Ако таксата била платена во готови пари, барањето за враќање на таксата судот ќе му го достави на органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите на чие подрачје се наоѓа седиштето на судот.

Решението по барањето за враќање на таксата го донесува органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите.

Враќањето на таксата се врши на товар на приходите од судски такси.

Член 46

Ако во постапката во управни спорови управниот акт по тужба биде поништен, или ако во иста постапка одлуката на првостепениот суд по жалба биде преправена или укината, или ако се дозволи обнова на постапката, таксата за тужбата односно за жалбата треба да ѝ се врати на странката по нејзино барање, а во случај на преправање — и другите такси платени во тој спор.

Барањето за враќање на таксата се поднесува во рок од 90 дена од денот на доставата на одлуката од претходниот став.

Во поглед на постапката за враќање на таксата според претходните ставови, ќе се применуваат одредбите од чл. 43 и 45 на овој закон.

Член 47

Во постапката за враќање на таксата не се плаќа такса.

VI. КОНТРОЛА НА НАПЛАТАТА НА СУДСКИТЕ ТАКСИ

Член 48

Републичките државни секретаријати за работите на финансиите вршат контрола на примената на одредбите од овој закон кај сите судови, а органите на управата на околинските народни одбори надлежни за работите на финансиите само кај околинските, окружните и окружните стопански судови.

Општа контрола врши сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите.

Член 49

За неизвршување на должностите определени со овој закон и за пропуштање да се преземат мерки за наплата на пропишаната такса, службениците на судовите и на другите органи одговараат дисциплински.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 50

Се овластува сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите да донесува, по потреба, во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи, упатства и објасненија за извршување на овој закон.

Член 51

Законот за административните такси ќе се применува кај судовите само во поглед на предметите на судската управа.

Член 52

Ослободувањата од судски такси дадени со одделни закони и други прописи престануваат да важат со влегувањето во сила на овој закон.

Ослободувањата од судски такси предвидени во Законот за работните односи, во Законот за станбените задруги, во Законот за национализација на наемните згради и на градежното земјиште и

во прописите за извршување на тој закон и во Законот за искористувањето на селскостопанското земјиште, ќе се применуваат и по влегувањето во сила на овој закон.

Член 53

За поднесоците, дејствијата и исправите по кои таксената обврска настанала до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се плаќа таксата според досегашните прописи и тарифа.

Ако е до влегувањето во сила на овој закон платена такса за дејствие што ќе се изврши по влегувањето во сила на овој закон, нема да се плаќа нова такса според овој закон ниту ќе се враќа повеќе платената такса.

Ако по влегувањето во сила на овој закон повисок суд укине одлука на понизок суд што е донесена пред влегувањето во сила на овој закон, нема да се плаќа такса за новата одлука на понизкиот суд.

Член 54

Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат: членот 2 од Уредбата за изменувања и дополнувања на таксените тарифи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/51), Уредбата за таксите во управните спорови („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/52), Уредбата за таксите во постапката пред стопанските судови („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/54 и 7/55) и другите прописи што се во спротивност со овој закон.

Член 55

Овој закон влегува во сила на 1 јуни 1960 година.

ТАКСЕНА ТАРИФА

I. ПРОЦЕСНА И ИЗВРШНА ПОСТАПКА

1. Поднесоци

Тар. бр. 1

(1) За тужба, за противтужба и за предлог за повторување на постапката се плаќа, според вредноста на предметот на спорот, следната такса:

над	до	1.000 дин. вредност	100 дин.
"	1.000 до 2.000	" "	140 "
"	2.000 до 3.000	" "	180 "
"	3.000 до 4.000	" "	220 "
"	4.000 до 5.000	" "	260 "
"	5.000 до 7.000	" "	350 "
"	7.000 до 10.000	" "	450 "
"	10.000 до 15.000	" "	650 "
"	15.000 до 20.000	" "	850 "
"	20.000 до 30.000	" "	1.250 "
"	30.000 до 40.000	" "	1.650 "
"	40.000 до 50.000	" "	2.000 "
"	50.000 до 75.000	" "	2.600 "
"	75.000 до 100.000	" "	3.200 "
"	100.000 до 150.000	" "	4.200 "
"	150.000 до 200.000	" "	5.200 "
"	200.000 до 250.000	" "	6.200 "
"	250.000 до 300.000	" "	7.200 "
"	300.000 до 400.000	" "	8.500 "
"	400.000 до 500.000	" "	10.000 "
"	500.000 до 5.000.000	на секои започнати 100 динари над 500.000 динари уште 1,5%	100 динари над 5.000.000 динари уште 1%, а најмногу 1.000.000 динари.

(2) За предлог да се дозволи извршување или обезбедување или да се издаде привремена мерка, за приговор против платен налог, за приговор против налог за отказ на деловни простории, за пред-

лог за враќање во првостепена состојба, за предлог за обезбедување докази, за одговор на тужба и за одговор на жалба или за ревизија се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

(3) За жалба или ревизија против пресудата и за жалба против решение во споровите поради смеќавање на посед се плаќа двојната такса од ставот 1 на овој тар. број.

(4) За жалба или за ревизија против решение се плаќа таксата од ставот 1 на овој тар. број.

Забелешка :

1. Кога обата брачни другари спогодбено бараат развод на брак (член 390 од Законот за процесната постапка), се плаќа само една такса за тужбата.

2. За тужби во кои е ставен предлог за издавање платен налог се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

3. Ако поднесоците се примени на записник кај судот, вклучувајќи ги и оние што се примени на записник во текот на расправата, се плаќа таксата предвидена за односниот поднесок. Нема да се наплатува посебна такса за препишување од тар. број 47 ако записникот требало да се направи во повеќе примероци.

4. Кога е веќе во тужбата ставен предлог за издавање привремена мерка односно наредба или кога во жалбата ќе се стави предлог за враќање во првостепена состојба, покрај таксата за тужба односно жалба се плаќа и такса за односниот предлог, освен ако е предложено издавање на привремена мерка во споровите за развод на брак или во споровите за издржување на деца.

5. За предлог да се дозволи извршување или да се издаде привремена мерка односно наредба се плаќа една такса и кога се предлагаат повеќе средства за извршување односно обезбедување, без оглед дали истовремено или дополнително.

6. Ако е во некој од поднесоците наведени во овој тар. број ставено барање за упис во земјишните или други јавни книги за недвижностите, ќе се постапи според забелешката 3 кон тар. број 26.

7. За жалба против првостепена пресуда на водена арбитража (член 462 точка 1 од Законот за процесната постапка), се плаќа таксата предвидена во ставот 3 на овој тар. број.

8. За жалба против решение на првостепен суд се плаќа такса само ако со жалбата се побива решение што подлежи на плаќање такса според тар. број 2.

9. За жалба против решение со кое се усвојува или се одбива предлог за враќање во првостепена состојба се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број, но не повеќе од 2.000 динари.

10. За предлог за обид на порамнување (член 313 од Законот за процесната постапка) се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

11. Отказот на деловна просторија се смета како тужба во поглед на наплатата на таксата. За овој отказ се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

12. За поднесоци што не се наведени во овој тар. број, како и за прилози кон поднесоците, не се плаќа такса.

2. Одлуки

Тар. бр. 2

(1) За првостепена пресуда, како и за решение во спорови поради смеќавање на посед, се плаќа, според вредноста на предметот на спорот, таксата од ставот 1 на тар. број 1.

(2) За пресуда поради изостанок, како и за пресуда врз основа на признание донесена најдоцна на подготвителното сродниште односно на првото сродниште за главната расправа ако подготвително сродниште не е одржано, се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

(3) За решение за отфрлање на тужба кое се донесува според членот 277 став 2 од Законот за процесната постапка или во текот на првостепената

постапка, се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број, но не повеќе од 2.000 динари.

(4) За решение за издавање платен налог се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број.

(5) За решение по предлог за дозвола на извршување или обезбедување или привремена мерка односно наредба се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број, а ако ова решение се донесува врз основа на странски извршни исправи — полната такса од ставот 1 на овој тар. број.

(6) За решение со кое се усвојува или се одбива предлог за враќање во првостепена состојба, се плаќа половина од таксата од ставот 1 на овој тар. број, но не повеќе од 1.000 динари.

Забелешка :

1. Обврската за плаќање на таксата за првостепена одлука не зависи од тоа дали одлуката станала правосилна.

2. За првостепени одлуки што не се наведени во овој тар. број, како и за одлуките на судот од втор и трет степен, не се плаќа такса.

3. Ако повисок суд укине одлука на понизок суд и предметот му го упати на ново расправање на понискиот суд, платената такса за укинатата одлука се засметува во таксата за новата одлука или за порамнување. Вака ќе се постапи и кога врховниот суд ќе уважи барање за заштита на законитоста (член 396 од Законот за процесната постапка). Исто така, ќе се засмета таксата платена за првостепена одлука што е укината по повод усвоен предлог за враќање во првостепена состојба или на предлог за повторување на постапката во таксата за нова одлука што ќе биде донесена по враќањето во првостепена состојба односно по повторувањето на постапката. Во случај на засметување, ако е таксата платена за првата одлука поголема од таксата што треба да се плати за втората одлука, нема да се враќа разликата на оние такси.

4. За дополнителна пресуда или решение нема да се плаќа такса ако е за одлуката што е дополнета платена такса според полната вредност на спорот.

5. Ако е во текот на процесот донесена меѓупресуда, се плаќа такса на полниот износ на вредноста на предметот на спорот. Во таков случај нема да се плаќа такса за конечната одлука што ќе биде донесена по меѓупресудата.

6. Ако е во текот на процесот донесена делумна пресуда, се плаќа такса според вредноста на барањето за кое е одлучено. Таксата за конечна одлука се плаќа според вредноста на остатокот на спорниот предмет што не е опфатен со делумната пресуда.

7. Таксата за платен налог се засметува во таксата за одлуката на судот што ќе биде донесена по повод приговорот против платниот налог, односно во таксата за порамнување ако спорот не се заврши со пресуда.

8. Таксата за одлука по предлог за дозвола на извршување односно обезбедување или привремена мерка односно наредба, како и таксата за одлука по повод на тужба во која е ставен предлог за издавање платен налог (чл. 426 и 427 од Законот за процесната постапка), се плаќа при поднесувањето на предлогот односно тужбата.

9. Таксата од ставот 3 на овој тар. број не се плаќа за решение за отфрлање на тужба што ќе се донесе во текот на претходното испитување на тужбата (член 271 од Законот за процесната постапка).

10. За пресуда на суд од прв степен што е донесена во врска со противтужба се плаќа таксата како да е за противтужбата посебно расправано.

11. Ако се повеќе процеси споени заради заедничко расправање, таксата за пресудата се плаќа посебно за секој процес, како да не постои спојување на повеќе процеси.

3. Порамнување**Тар. бр. 3**

За судско порамнување во текот на првостепена постапка се плаќа, според вредноста на која странките се порамниле, половина од таксата од ставот 1 на тар. бр. 2.

Забелешка:

1. Ако е со меѓупресудата одлучено за основот на барањето, а потоа се склучи порамнување за износот на барањето, не се плаќа такса за порамнувањето.

2. За првиот препис од записникот за порамнување што ѝ се издава на странката на нејзино барање, не се плаќа такса.

3. За порамнување склучено според членот 313 од Законот за процесната постапка, не се плаќа такса според овој тар. број.

4. Ако е предметот на порамнување непроценлив, за порамнувањето се плаќа 500 динари.

II. ВОНПРОЦЕСНА ПОСТАПКА**A. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Тар. бр. 4**

(1) За предлог да се поведе постапка во вонпроцесна работа, се плаќа — 200 динари.

(2) За жалба против конечна одлука на судот од прв степен, се плаќа — 600 динари.

Забелешка:

1. Таксата од овој тар. број се плаќа во вонпроцесните постапки што не се предвидени во посебните одредби за одделни вонпроцесни постапки (тар. бр. 7 до 26).

2. Во сите вонпроцесни постапки ќе се применуваат согласно одредбите од забелешката 6 и 12 кон тар. број 1.

Тар. бр. 5

За конечна одлука на првостепен суд во вонпроцесна работа, се плаќа — 300 динари.

Забелешка:

1. Таксата од овој тар. број се плаќа во вонпроцесни постапки што не се предвидени во посебните одредби за одделни вонпроцесни постапки (тар. бр. 7 до 26).

2. Во сите вонпроцесни постапки согласно ќе се применуваат одредбите на забелешката 1, 2 и 3 кон тар. број 2.

Тар. бр. 6

За судско порамнување во сите вонпроцесни работи се плаќа таксата предвидена во тар. број 3.

B. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА ОДДЕЛНИ ВИДОВИ НА ВОНПРОЦЕСНА ПОСТАПКА**1. Постапка за расправање на заоставина****Тар. бр. 7**

За расправање на заоставина во првостепена постапка се плаќа само паушална такса според чистата вредност на заоставината, и тоа:

над	до	10.000 дин. вредност	300 динари
"	25.000 "	" "	500 "
"	50.000 "	100.000 "	1.000 "
"	100.000 "	500.000 "	5.000 "
"	500.000 "	800.000 "	7.000 "
"	800.000 "	1.000.000 "	9.000 "
"	1.000.000 динари	на секои започнати 100 динари	
над 1.000.000	уште 1%, а најмногу 50.0000 динари.		

Забелешка:

1. Паушалната такса се плаќа само ако е оставинската постапка завршена со донесување решение за наследување.

2. Паушалната такса се плаќа кога решението за наследување ќе стане правосилно, односно во рок од 15 дена од денот на доставата на налогот за плаќање такса според членот 38 став 3 од овој закон.

3. Судот ја утврдува вредноста меродавна за одмерување на паушалната такса, по слободна оценка, врз основа на изјавите на наследниците и податоците што тие ги поднесле. По потреба, судот може да нареди да се изврши проценка преку вештачи на трошок на наследниците според одредбите за проценката на заоставината со цел за одмерување на данокот на наследство. Вредноста на чистата заоставина заради наплата на паушалната такса се утврдува според вредноста што ја има заоставината во времето на проценката.

4. Паушалната такса ја плаќаат наследниците во сразмера со наследените делови.

5. При утврдувањето на чистата вредност на заоставината заради одмерување на паушалната такса, ќе се одбијат долговите на оставителот, трошоците за закопот на оставителот, легатите и другите товари, трошоците за пописот и за проценката на заоставината и другите трошоци.

6. Не се плаќа посебно такса за делба на наследството ако наследниците спогодбено предложат делба и спогодбата за делбата биде внесена во решението за наследување (член 228 став 3 од Законот за наследувањето).

7. За предлог да се спроведе расправа на заоставината и за други поднесоци во текот на првостепената постапка, не се плаќа такса.

Тар. бр. 8

За жалба против решение за наследување и за легат или за ревизија, се плаќа — — — — — 1.000 динари.

2. Составување и чување на тестамент**Тар. бр. 9**

(1) За составување судски тестамент, се плаќа — — — — — 2.000 динари.

(2) За чување тестамент во судот, се плаќа — — — — — 800 динари

(3) За отповикување тестамент пред судот, се плаќа — — — — — 500 динари.

(4) За враќање на тестамент, кој се наоѓа на чување во судот, се плаќа 200 динари.

Забелешка:

1. Таксата од ст. 1 и 3 на овој тар. број се плаќа без оглед дали е тестаментот составен односно отповикан во судската зграда или надвор од судската зграда.

2. За чување тестамент се плаќа такса и ако е тестаментот составен во судот односно надвор од судската зграда. Не се плаќа нова такса за чување ако се врши замена на тестамент, но се наплатува таксата за враќање на тестаментот кој се заменува.

3. Не се плаќа такса за чување на исправи за усниот тестамент ниту за давање изјава на сведокот на усниот тестамент за последната волја на завештателот (член 169 од Законот за наследувањето).

4. Не се плаќа такса за отповикување ако со подоцнежн тестамент се отповикува поранешниот и наедно се составува нов тестамент.

3. Постапка за прогласување на исчезнати лица за умрени и за докажување на смрт**Тар. бр. 10**

(1) За поднесок со кој се бара прогласување за умрен или докажување на смрт, се плаќа — — — — — 200 динари.

(2) За жалба против одлука за предлогот, се плаќа — — — — — 600 динари.

Тар. бр. 11

За одлука на првостепен суд за предлогот, се плаќа — — — — 300 динари.

Забелешка:

Ако одлуката се однесува на лица исчезнати во војна, не се плаќа такса за одлука на првостепениот суд, како ниту таксата од претходниот тар. број.

4. Постапка за лишување од деловна способност

Тар. бр. 12

(1) За предлог некое лице наполно или делумно да се лиши од деловна способност, ако предлогот го поднесуваат роднини или брачниот другар на тоа лице, се плаќа — — — — 200 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 600 динари.

Забелешка:

Не се плаќа такса за жалба ако ја поднесува лице лишено од деловна способност односно негов законски застапник или старател.

Тар. бр. 13

За одлука на првостепениот суд за предлогот, се плаќа — — — — 300 динари.

5. Постапка за прогласување на дете за брачно

Тар. бр. 14

(1) За предлог врз основа на членот 23 став 2 од Основниот закон за односите на родителите и децата да се прогласи дека е детето родено во брак, се плаќа — — — — 100 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 300 динари.

(3) За одлука на правостепениот суд, се плаќа — — — — 200 динари.

6. Постапка за лишување од родителско право

Тар. бр. 15

(1) За предлог да се лиши родителот од родителско право, ако предлогот го поднесуваат роднините на тоа лице или другиот родител, се плаќа 100 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 300 динари.

Тар. бр. 16

За одлука на правостепен суд за предлогот, се плаќа — — — — 200 динари.

7. Издавање дозвола за станување во брак

Тар. бр. 17

(1) За предлог да се издаде дозвола за станување во брак според членот 25 од Основниот закон за бракот, се плаќа — — — — 500 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 1.000 динари.

Тар. бр. 18

За одлука на првостепен суд, се плаќа — — — — 500 динари.

8. Постапка за делба

Тар. бр. 19

(1) За предлог да се спроведе делба на заеднички имот, се плаќа — — — — 300 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 1.000 динари.

Тар. бр. 20

За одлука на првостепен суд се плаќа — — — — 1.000 динари.

Забелешка:

За делба во оставинска постапка не се плаќа таксата од тар. бр. 19 и 20 под условите наведени во забелешката б кон тар. број 7.

9. Постапка за уредување на меѓи (граници)

Тар. бр. 21

(1) За предлог за уредување на меѓи, се плаќа — — — — 300 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 1.500 динари.

Тар. бр. 22

За одлука на првостепен суд се плаќа — — — — 1.000 динари.

10. Постапка за судско поништување на исправн (амортизација)

Тар. бр. 23

(1) За предлог да се спроведе постапка за амортизација на исправн, се плаќа — — — — 300 динари.

(2) За жалба против одлуката за предлогот, се плаќа — — — — 1.000 динари.

Тар. бр. 24

(1) За одлука на првостепен суд се плаќа такса според вредноста на исправните, и тоа:

над	до	5.000 дин. вредност	200 динари
5.000	"	25.000	300
"	25.000	"	500
"	50.000	"	700
"	150.000	"	1.000

(2) Ако на исправната не е означена вредноста, се плаќа — — — — 500 динари.

Забелешка:

Вредноста на исправната се определува според нејзината номинална вредност.

11. Заверка на потписи, ракописи, преписи и преводи

Тар. бр. 25

(1) За молба (писмена или усна) со која се бара заверка на потпис, ракопис или препис, се плаќа — — — — 50 динари.

(2) За заверка на секој потпис (ракознак), се плаќа — — — — 100 динари.

(3) За заверка на ракопис се плаќа од секој полутабака ракопис — — — — 150 динари.

(4) За заверка на препис се плаќа од секој полутабака — — — — 100 динари.

(5) За заверка на потпис на судски толкувач на преводите заради употреба во странство, се плаќа — — — — 250 динари.

(6) За заверка на потпис на полномошно, се плаќа — — — — 150 динари.

(7) За заверка на потписи на договори се плаќа, и тоа:

1) за новосклучени договори чија вредност изнесува:

над	10.000	до	10.000	динари	150	динари
"	50.000	"	50.000	"	300	"
"	150.000	"	150.000	"	600	"
"	250.000	"	250.000	"	1.000	"

на вишокот над 250.000 динари — 0,5%, а најмногу 5.000 динари;

2) ако е вредноста на договорот непроценлива — 250 динари;

3) за заверка на продолжувањето на рокот за важење на договорот — 50% од таксата од точката 1 односно точката 2.

З а б е л е ш к а :

1. Потписите на исправа што ја издава државен орган, фирма или правно лице се сметаат како еден потпис, ако со прописи или правила се овластени за потпишување две или повеќе лица.

2. За молба со која се бара заверка на потпис или ракознак на исправа се плаќа една такса без оглед колку потписи на исправата се заверуваат.

3. Кога странката ќе му предаде на судот во текот на постапката прост препис од исправа на кој судскиот службеник со свој потпис ќе потврди дека го видел оригиналот, за таква потврда не се плаќа такса.

4. Таксата за заверка на потпис, ракопис или препис ја плаќа лицето што бара заверка. Пред да се положи таксата, не смее да се изврши заверката.

5. Во потврдата за заверка на препис треба да се означи со колку такса е таксиран оригиналот на исправата чиј препис се заверува.

6. Таксата за заверка на потпис, ракопис и препис се леги на самата молба со која е барана заверка, а во случај на усна молба — на самата исправа односно на примерокот на преписот што останува кај судот. На ист начин се постапува и во поглед на лепењето на такса за самата молба.

7. За заверка на потпис и печат се плаќа една такса.

8. Ако со една молба се бара заверка на потписи на повеќе исправи или заверка на повеќе ракописи или преписи, се плаќа таксата за молба онолку пати колку има исправи односно преписи или ракописи.

9. Како полутабак се подразбира лист хартија од две страни во нормална канцелариска големина. Започнат полутабак се смета како цел полутабак.

10. Таксата од ставот 7 на точката 1 од овој тар. број се плаќа на вредноста означена во договорот. Ако е вредноста на договорот проценувана, но не е означена, за заверка на потпис на договорот се плаќа двојната такса од ставот 7 на точката 2 од овој тар. број.

11. Ако се заверува препис на исправа пишувана на странски јазик, се плаќа двојната такса од ставот 4 на овој тар. број.

12. За заверка на потписи на полномошната од ставот 6 на овој тар. број и за заверка на потписи на договорите од ставот 7 на овој тар. број се плаќа една такса, без оглед дали се заверува еден или повеќе потписи на полномошното односно договорот и без оглед колку примероци на договорот се заверуваат.

III. ЗЕМЈИШНОКНИЖНА ПОСТАПКА И ПОСТАПКА ЗА УПИС ВО ДРУГИ ЈАВНИ КНИГИ ЗА НЕДВИЖНОСТИ

A. ЗЕМЈИШНОКНИЖНА ПОСТАПКА

1. Поднесоци

Тар. бр. 26

(1) За поднесок со кој се бара упис во земјинна книга или бришење на укнижба или предбележба од земјинната книга, се плаќа:

1) ако вредноста на правото што треба да се запише или да се брише не преминува:

над	10.000	до	10.000	динари	150	динари
"	50.000	"	50.000	"	300	"
"	100.000	"	100.000	"	500	"
"	500.000	"	500.000	"	800	"
"	—	—	—	—	1.000	"

2) ако вредноста на правото што треба да се запише или да се брише не е проценлива, или ако се бара упис или бришење само на забележба (аднотација) или упис на органот на управувањето или на правото за користење на општествен имот — — 200 динари.

(2) За жалба против одлука на судот од прв степен, се плаќа — — 300 динари.

З а б е л е ш к а :

1. Ако со еден поднесок се бара упис или бришење кај повеќе судови, се плаќа таксата онолку пати колку што има судови кај кои треба да се изврши уписот или бришењето. Ова важи и кога, во случај на заедничко заложно право, треба да се спроведат уписи и во споредни влошки кај разни судови, без оглед што странките во својот поднесок не ги бараат изречно тие уписи.

2. Ако со еден поднесок се бараат повеќе уписи на проценливи права, се наплатува една такса, според вкупната вредност на овие права. Но ако со еден поднесок се бара наедно упис на проценливи и непроценливи права, или уште и упис на една или повеќе забележби, таксата за поднесок ќе се плати само според вредноста на проценливите права. За поднесоците со кои се бара упис само на непроценливи права и забележби, се плаќа само една такса од ставот 1 на точката 2 од овој тар. број.

3. Ако е барањето за упис ставено во некој поднесок од тар. број 1, нема да се наплатува и такса за поднесок од тар. број 26.

4. Не се плаќа такса од овој тар. број во работите наведени во забелешката 8 точ. 3, 6, 7, 9, 12, 13 и 14 кон тар. број 27.

5. За поднесоците што не се означени во овој тар. број, како и за прилозите кон поднесоците, не се плаќа такса.

2. Уписи

Тар. бр. 27

(1) За укнижба или за предбележба на правото на сопственост, ако правната работа или основот за здобивање врз основа на кој треба да се изврши уписот не подлежи на данок на промет на недвижности, се плаќа од вредноста — — — — — 2%

(2) За укнижба или за предбележба на правото на сопственост, ако е основ за здобивање врз основа на кој треба да се изврши уписот договорот за подарок, се плаќа од вредноста — — — — — 1%

(3) За укнижба или за предбележба на други стварни права или на еднакви права, се плаќа:

1) ако е предметот на правото проценлив, од вредноста — — — — — 2%

2) ако е предметот на правото непроценлив — — — — — 250 динари.

3) за упис на органот на управувањето или на правото на користење на општествен имот — — — — — 500 динари.

(4) За забележба (аднотација) се плаќа, и тоа:

1) за забележба на присилна управа и за дозвола на присилна продажба, ако за истата барачка веќе не е запишано заложно право на недвижностите што се предмет на присилната управа или продажба, од вредноста на барањето на доверителот — — — — — 1%

Вака платената такса ќе се засмета во таксата што треба да се плати за дополнителен упис на заложното право поради истата барачка, ако таков упис се побара пред бришењето на односната забележба;

2) за забележба на првенствен ред и за укинување на отстапување на првенство — — — — — 700 динари.

3) за другите забележби — — — — — 300 динари.

Забелешка:

1. Таксата за упис е должно да ја плати лицето во чија корист се врши уписот. Ако упис бара лице чие право се ограничува, се оптоварува, се укинува или на друго лице се пренесува, и тоа гарантира за плаќањето на таксата солидарно со лицето во чија корист се врши уписот.

2. Таксата се плаќа иако уписот се врши по службена должност, ако не е во прашање упис што е ослободен од таксата (забелешка 8 кон овој тар. број).

3. Ако врз основа на една молба се запишуваат повеќе права во корист на едно исто лице кај ист суд, таксата се плаќа според вкупната вредност на овие права во моментот на запишувањето.

4. Кога се запишуваат барачки, таксата се одмерува според износот на барачката со сите споредни побарувања (интерес, стасани трошоци и др.), сметајќи го интересот до денот на предавањето на молбата за упис, ако е назначен износот на овие побарувања или процентот од главницата.

5. Таксата за упис се плаќа и кога уписот се врши во текот на процесната, вонпроцесната или извршната постапка.

6. Ако уписот на укинувањата или предбележбата со одлука на повисок суд во целина или делумно се укине или се измени, се враќа на барање целокупната платена такса односно нејзин сразмерен дел.

7. Таксата за упис според овој тар. број се плаќа со таксата за поднесок и се лепи на самиот поднесок.

Ако оваа такса не е платена со поднесокот со кој се бара упис, судот по извршениот упис ќе постапи според членот 38 став 3 на овој закон.

8. Не се плаќа такса за следните уписи:

1) за упис на оправдание на предбележбата;

2) за потполно или делумно бришење на некое запишано право;

3) за службени дејствија во постапката за уредување, основување и исправување на земјишни книги, освен ако грешката настанала со кривица на титуларот на правото, како и за согласување на земјишните книги со фактичната состојба. Во овие постапки ослободувањето се однесува на сите поднесоци, влошки и прилози, на молбите за издавање на катастарски планови и поседовни листови, разни уверенија и заверување на преписи.

Ова ослободување важи и за постапката за обновување на уништени земјишни книги, ако со веродостојна исправа се утврди дека уписот порано бил спроведен и дека, според тоа, била платена таксата за тој упис;

4) за повторен упис на исто, макар делумно и изгаснато, право поради процесна или извршна постапка во корист на исто лице. Ако е вредноста на повторно запишаното право поголема, на вишокот на вредноста се плаќа пропишаната такса;

5) за упис на исто право, макар делумно и изгаснато, на повеќе недвижности што се водат по книгите на еден суд или повеќе судови; за пренос на исто право од една недвижност на друга не-

движност на ист сопственик; за ограничување или стеснување на исто право на еден дел од иста недвижност; за проширување на исто право и врз други недвижности на ист сопственик; за проширување на заедничка гаранција врз одделни земјишно-книжни тела. Ова ослободување важи само ако не настаниле промени во поглед на обемот на правото или на овластеното лице;

6) за спроведување на делба на правото на сопственост или на правото на службеност на плодоуживање, ако делбениците биле запишани како сопственици на тие права. Ова ослободување важи и во случај на делба на фамилијарни (куќни) задруги на задругарите, ако во земјишните книги задругата била запишана како сопственик;

7) за упис врз основа на решение за наследување;

8) за упис на заложно право на недвижности на гарантот, ако тоа право е веќе запишано и на недвижностите на главниот должник и ако за тој упис е платена такса;

9) за сите уписи во корист на политичко-територијалните единици;

10) за забележба на привремена управа определена во текот на постапката на присилна јавна продажба, како и за забележба на присилна управа определена наместо присилна јавна продажба;

11) за дополнителен упис на сопственост на сопрузи врз основа на судска одлука, ако еден од сопрузите е запишан како сопственик во земјишните книги, како и за упис со кој се означува идеалниот дел на секој сопруг на недвижностите што се во нивна сопственост;

12) за упис на право на сопственост на бивши кметски селишта. Ова ослободување важи само за оние лица и нивните наследници што односно земјиште го држеле пред разрешувањето на кметските односи, а не и за лица што се здобиле со земјиште со купување, и се однесува на сите поднесоци, исправи и документи што се прибавуваат заради докажување на правото на сопственост на односното земјиште;

13) за сите уписи во земјишните книги во корист на граѓани врз основа на Законот за аграрната реформа и колонизацијата, Законот за селскостопанскиот земјишен фонд на општинскиот имот, Законот за национализација на наемните згради и на градежното земјиште и Уредбата за постапката за спроведување на национализацијата на наемните згради и на градежното земјиште;

14) за сите уписи во корист на граѓани во срска со размера на земјиште со цел за арандажија.

9. Ослободувањето од точ. 4, 5 и 6 од забелешката 8 важи само ако е платена такса за првиот упис.

3. Предизвикувачка постапка

Тар. бр. 28

За решение по повод на приговор од поверител против отцепување на дел од недвижностите или против размена на земјиште во предизвикувачка постапка според правилата за земјишно-книжните делби, отписи и приписи, се плаќа — — — — — 600 динари.

Забелешка:

Таксата од овој тар. број ја плаќа странката што ја повела постапката за бестоварен отпис на дел од земјишно-книжното тело.

Б. УПИС ВО ИНТАБУЛАЦИОНИТЕ, ЗАСТАВНИТЕ И ТАПИСКИТЕ КНИГИ

1. Уписи во интабулационите и заставните (хипотекарните) книги

Тар. бр. 29

(1) За поднесок со кој се бара ставање или бришење на интабулација, надинтабулација или при-белешка, односно упис на застава, на подрачјата

каде што уште важат интабулационите и заставните книги, се плаќа:

1) ако вредноста на правото што треба да се обезбеди или да се брише не преминува

	10.000 динари	150 динари
над	10.000 до 50.000 "	300 "
"	50.000 " 100.000 "	500 "
"	100.000 " 500.000 "	800 "
"	500.000 — — — —	1.000 "

2) ако вредноста на правото што треба да се запише или да се брише не е проценлива, или ако се бара упис или бришење само на забелешка — 200 динари.

(2) За жалба против одлука на судот од прв степен, се плаќа — — — 300 динари
Забелешка:

Забелешката кон тар. број 26 согласно ќе се применува и кон овој тар. број.

Тар. бр. 30

(1) За упис на интабулација, над-интабулација, прибелешка или застава, се плаќа од вредноста на правото 2%

(2) За упис на забележба на присилна управа и на дозвола на присилна продажба, ако за иста барачка веќе не е запишана интабулација (заложно право) на недвижноста која е предмет на присилната управа или продажба, се плаќа од вредноста на поверителовото барање — — — — 1%

Вака платената такса се засметува во таксата што треба да се плати за дополнителен упис на интабулација (заложно право) поради иста барачка — ако таков упис се побара пред бришењето на одношната забележба.

(3) За упис на другите забележки што според важечките прописи можат да се запишат во интабулационите односно заставните книги, се плаќа 300 динари

(4) За пропуштање на интабулација или застава, се плаќа — — — — 700 динари
Забелешка:

Забелешките кон тар. број 27 согласно ќе се применуваат и кон овој тар. број.

Уписи во таписките книги

Тар. бр. 31

(1) За поднесок со кој се бара пренос на тапија, се плаќа таксата од ставот 1 на тар. број 29.

(2) За поднесок со кој се бара упис или бришење на органот на управувањето или на право на користење на општествен имот, се плаќа — — — — 200 динари

(3) За жалба против одлука на судот од прв степен, се плаќа — — — — 300 динари

Тар. бр. 32

(1) За упис на потврдена тапија во книгата на тапи, како и за упис на право на сопственост по пат на пренос на тапија врз ист или врз нов сопственик, ако правната работа или основ за здобивање врз основа на кој треба да се изврши упис не подлежи на данок на промет на недвижностите, се плаќа од вредноста — — — — 2%

(2) За упис на потврдена тапија во книгата на тапи, како и за упис на право на сопственост по пат на пренос на тапија врз ист или нов сопственик, ако основ за здобивање врз основа на кој треба да се изврши упис е договор за подарок, се плаќа од вредноста — — — — 1%

(3) За упис на здобивање со други стварни права (стварна службеност, плодоуживање или на нив слични права), се плаќа:

1) ако е предметот на правото проценлив, од вредноста — — — — 2%

2) ако е предметот на правото непроценлив — — — — 250 динари

(4) За упис на органот на управувањето или на право на користење на општествен имот, како и за другите уписи во книгите на тапиите, се плаќа 500 динари.

Забелешка:

1. Кога сопственикот на недвижност што е веќе запишана во книгата на тапиите бара од судот еден дел од недвижноста да се издвои и за издвоениот дел да му се издаде посебна тапија, покрај таксата за поднесок се плаќа уште 1% од вредноста на делот што се издвојува. Но ако судот на купувачот му издава нова тапија а старата (оригиналната) ја намалува за продадениот дел, се плаќа такса и за поднесок од ставот 1 на тар. број 31 и такса за упис на пренос од ставот 1 на овој тар. број.

2. Не се плаќа такса:

1) за дејствија во постапката околу издавање тапи во краиштата каде што нема земјишни книги. Во оваа постапка ослободувањето се однесува на сите поднесоци, барања, прилози, молби за издавање катастарски планови и поседовни листови, разни уверенија, заверување на преписи и потврди на тапи;

2) за дејствија во постапката за обновување на уништени таписки книги, ако со веродостојна исправа се утврди дека уписот порано бил спроведен и дека, според тоа, била платена таксата за тој упис.

3. Забелешките кон тар. број 27 согласно ќе се применуваат и кон овој тар. број.

IV. ТАКСА ВО ПОСТАПКАТА ЗА ПРИСИЛНА ЛИКВИДАЦИЈА И ПОРАМНУВАЊЕ ВОН ПРИСИЛНА ЛИКВИДАЦИЈА НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Поднесоци

Тар. бр. 33

(1) За предлог да се отвори постапка за присилно порамнување вон постапката на присилна ликвидација, се плаќа — — — — 400 динари

(2) За предлог од поверителот да се отвори присилна ликвидација, се плаќа — — — — 500 динари

(3) За пријава на поверителите во постапката на присилна ликвидација, се плаќа според вредноста на барачката:

	до	5.000 дин.	вредност	100 дин.
над	5.000 "	25.000 "	" "	300 "
"	25.000 "	100.000 "	" "	500 "
"	100.000 "	500.000 "	" "	700 "
"	500.000 "	"	"	1.000 "

(4) За пријава на поверителите во постапката на присилно порамнување вон постапката на присилна ликвидација, се плаќа половина од таксата од претходниот став, но не помалку од 100 динари.

(5) За жалба против одлука на ликвидациониот совет во постапката на присилна ликвидација и на присилно порамнување вон присилна ликвидација, се плаќа — — — — 1.500 динари
Забелешка:

1. Како основ за плаќање такса на пријави на поверители се зема износот на барачката што ја пријавува поверителот. При тоа ќе се зема дека обусловената барачка не е обусловена. Ако еден поверител пријави повеќе барачки, таксата се плаќа на вкупниот износ на тие барачки. Ако поверителот дополнително ја намали пријавената барачка, таксата се плаќа според височината на намалената барачка од моментот на намалувањето.

2. Такса не се плаќа:

1) за поднесоци на ликвидациониот управник;
2) за поднесоци што не се означени во овој тар. број и за прилози кон поднесоците.

2. Паушална такса

Тар. бр. 34

Паушалната такса се плаќа:

- 1) во постапка на присилна ликвидација, од збирот на износите што се употребени или стојат на располагање за подмирување на долговите на ликвидационата маса — — — — — 2%
- 2) во постапка на порамнување вон присилна ликвидација од збирот на износите за кои е постигнато порамнување — — — — — 1%

Забелешка:

1. Паушалната такса се смета како долг на ликвидационата маса. Оваа такса е должен да ја положи ликвидациониот управник по правосилноста на одлуката за делбата.

2. Ако е преземена санација на стопанската организација во текот на постапката на присилна ликвидација, се плаќа половина од паушалната такса од овој тар. број. Оваа такса е должен да ја пресмета и положи присилниот управник ако е формирана присилна управа. Ако не е формирана присилна управа, таксата е должна да ја плати самата стопанска организација за која е преземена санацијата. Оваа такса се плаќа спрема гарантираниот износ на санаторот.

3. Паушалната такса за порамнување вон присилна ликвидација ја плаќа стопанската организација во чија корист е одобрено порамнувањето.

4. Паушалната такса според овој тар. број се плаќа во рок од 15 дена од доставата на налогот за плаќање на таксата според членот 38 став 3 на овој закон.

V. УПИС ВО РЕГИСТАРОТ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Поднесоци

Тар. бр. 35

За поднесок за упис во регистарот на стопанските организации, се плаќа 300 динари

Забелешка:

1. Такса според овој тар. број не се плаќа за поднесок со кој се пријавува упис на присилна управа или на присилна ликвидација.

2. Ако со еден поднесок се бараат повеќе уписи за иста стопанска организација, се плаќа само една такса од овој тар. број.

3. За поднесоци што не се означени во овој тар. број, како и за прилози кон поднесоците, не се плаќа такса.

2. Упис во регистар

Тар. бр. 36

(1) За упис на акт за основање на стопанска организација, се плаќа 5.000 динари

(2) За упис на одобрение за конституирање, се плаќа — — — — — 500 динари

(3) За упис на лице овластено на потпишување на фирмата на стопанската организација, без оглед дали се врши промена на веќе запишаните лица или не, се плаќа за секое лице по 500 динари

(4) За упис на промена на фирма, се плаќа — — — — — 2.000 динари

(5) За упис на секоја настаната промена на запишаните податоци во регистарот, се плаќа — — — — — 500 динари

Забелешка:

1. Кога повеќе стопански организации се соединуваат во една, покрај таксата за поднесок, се плаќа и такса за упис на соединувањето според ставот 5 на овој тар. број за секоја соединета стопанска организација, а за запишување на новооснована стопанска организација се плаќа таксата според тар. бр. 35 и 36 ст. 1 до 3.

2. Кога седиштето на стопанската организација се преместува на подрачјето на ист стопански суд, се плаќа соодветната такса од тар. број 35, како и од ставот 5 на овој тар. број.

Кога седиштето на стопанската организација се преместува од подрачјето на еден на подрачјето на друг суд, се плаќа кај судот на новото седиште таксата како при регистрацијата на новооснована стопанска организација.

3. За упис на присилна управа или на присилна ликвидација на стопански организации не се плаќа такса.

4. Ако со еден поднесок се бараат повеќе уписи, се плаќа такса за секој упис посебно.

5. За упис на промена на директор се плаќа само таксата од ставот 5 на овој тар. број.

6. Таксата од ставот 3 на овој тар. број се плаќа само ако уписот на лицата овластени за потпишување на фирмата се бара по уписот на актот за основање на стопанската организација.

3. Упис на погонски и деловни единици

Тар. бр. 37

За поднесок за упис и за упис на погонска или деловна единица на стопанска организација се плаќа половина од таксата од тар. број 35 и 36.

Забелешка:

1. Ако истовремено се бара упис на повеќе погонски или деловни единици, за секоја погонска или деловна единица се плаќа посебна такса според овој тар. број.

2. Кога повеќе стопански организации што имаат погонски или деловни единици се соединуваат во една, не се плаќа такса од овој тар. број.

4. Објавување

Тар. бр. 38

За доставување на запишаните податоци заради објавување во службен весник, се плаќа — — — — — 500 динари

Забелешка:

За објавување на податоци чие запишување е барано со еден поднесок, се плаќа само една такса од овој тар. број.

VI. КРИВИЧНА ПОСТАПКА ПО ПРИВАТНА ТУЖБА

1. Поднесоци

Тар. бр. 39

(1) За приватна тужба и за противтужба се плаќа — — — — — 200 динари

(2) За предлог за враќање во прегешната состојба, се плаќа — — — — — 150 динари

(3) За жалба против пресуда на суд од прв степен и за жалба против решение со кое се изрекува судска опомена, се плаќа — — — — — 600 динари

(4) За барање за повторување на кривична постапка, се плаќа — — — — — 200 динари

Забелешка:

1. Ако кривичната постапка се води заеднички (член 31 од Законот за кривичната постапка), нема влијание врз таксата тоа што еден поднесок се однесува на повеќе приватни тужители или на повеќе обвинети, или што поднесокот го поднесуваат повеќе приватни тужители или повеќе обвинети, или што поднесокот опфаќа повеќе кривични дела на еден обвинет.

2. За поднесок со кој кривичната постапка се проширува на други кривични дела на ист обвинет, за кои се гони по приватна тужба, се плаќа таксата според ставот 1 на овој тар. број.

3. За поднесоци што не се наведени во овој тар. број, како и за прилозите кон поднесоците, не се плаќа такса.

2. Одлука

Тар. бр. 40

За пресуда на суд од прв степен и за решение со кое се изрекува судска опомена, се плаќа — — — — — 400 динари

Забелешка:

1. Таксата за првостепена пресуда се плаќа само еднаш, без оглед на бројот на приватните тужители и на бројот на кривичните дела што се опфатени со една пресуда.

2. Ако за повеќе кривични дела на едно исто лице поради раздвојување на постапката (член 32 од Законот за кривичната постапка) се донесени посебни пресуди од страна на ист суд, се плаќа таксата за пресуда само еднаш.

3. Ако со пресудата е одбиена тужба поради ненадлежност на судот, платената такса за оваа пресуда ќе се засмета во таксата за пресуда на надлежниот суд. Но ако е таксата која се засметува поголема, вишокот нема да се враќа. Ако пресудата поради жалба, предлог за враќање во прегешната состојба или за повторување на кривичната постапка се укине, таксата платена за укинатата пресуда ќе се засмета во таксата за нова првостепена пресуда.

4. За првостепени одлуки што не се наведени во овој тар. број и за одлуки на судот од втор степен не се плаќа такса

3. Кривична постапка според Законот за печатот

Тар. бр. 41

Во постапката според Законот за печатот се плаќаат таксите определени во тар. бр. 39 и 40 од оваа тарифа во двоен износ.

VII. ПОСТАПКА ВО УПРАВНИТЕ СПОРОВИ**1. Поднесоци**

Тар. бр. 42

(1) За тужба против управен акт, се плаќа	700 динари
(2) За жалба против одлука на првостепен суд, се плаќа	700 динари
(3) За тужба за обнова на постапката, се плаќа	1.000 динари

Забелешка:

1. За предлог да се издаде решение со кое се заменува управен акт и за други поднесоци што не се наведени во овој тар. број, како и за прилозите кон поднесоците, не се плаќа такса.

2. Според овој тар. број се плаќа такса и во управно-сметковен спор.

3. Во споровите по девизни работи се плаќа таксата наголемата за 50%.

Судски одлуки

Тар. бр. 43

За пресуда на судот од прв или втор степен во постапката во управен спор, се плаќа:

1) кога е предметот на спорот проценлив, од вредноста на спорниот предмет	1%
а најмногу 10.000 динари;	
2) кога е предметот на спорот непроценлив	700 динари

Забелешка:

1. Таксата од точката 1 на овој тар. број не може да биде помала од 700 динари.

2. Ако е предметот на спорот делум проценлив а делум непроценлив, таксата се плаќа како да е предметот проценлив.

Кога се во прашање инвалидски работи, работи на социјалното осигурување, старателството, посвојувањето и социјалната помош како и службенички и работни односи, таксата за пресуда се плаќа како за предмет од непроценлива вредност.

3. Во споровите по девизни работи се плаќа таксата за пресуда зголемена за 50%.

4. За одлуки што не се наведени во овој тар. број не се плаќа такса.

VIII. ПОСЕБНИ СЛУЧАИ**1. Судски уверенија и потврди**

Тар. бр. 44

(1) За поднесок со кој се бара издавање на уверение, се плаќа	50 динари
(2) За уверение, се плаќа	150 динари

Забелешка:

1. Ако со едно уверение се посведочуваат повеќе факти, особини, односи или околности се плаќа една такса.

2. За потврда дека е платена таксата издадена во форма на уверение се плаќа таксата според овој тар. број. Не се плаќа никаква такса ако се издава само признаница за платената такса.

3. Не се плаќа такса од овој тар. број за потврди што им ги издава судот на странката, сведокот, вештакот или толкувачот дека присуствувале на сроциштето, ако тие биле должни да присуствуваат и ако таа потврда им служи исклучиво заради оправдание на изостанокот од служба или работа.

4. За потврда за правосилност или извршност која се става на судски отправок, не се плаќа такса.

5. На такса од ставот 1 на овој тар. број подлежат и телефонските поднесоци, како и секој дополнителен поднесок со кој се дополнува или се менува првобитниот поднесок.

6. Таксата за уверение се лепи на самиот поднесок со кој се бара издавање на уверение.

7. Ако уверението се издава во два или повеќе примероци, за вториот и секој понатамошен примерок се плаќа таксата како за заверка на препис (тар. број 25 став 4).

8. Забелешката 4 кон тар. бр. 25 важи и за овој тар. број.

2. полномошно

Тар. бр. 45

(1) За издавање на усно полномошно на записник пред судот, се плаќа	150 динари
(2) За усно отповикување или отказ на полномошно пред судот, се плаќа	100 динари
(3) За судско известување за отповик или отказ на полномошно, се плаќа	150 динари

Забелешка:

1. Ако повеќе лица овластени за потпишување на правно лице му издаваат полномошно на еден застапник, се плаќа такса за едно полномошно.

2. Не се плаќа такса за писмено полномошно што му се поднесува незаверено на судот за доказ за застапувањето.

3. Не се плаќа такса од овој тар. број за издавање на усно полномошно на записник пред судот во кривична постапка за дела за кои се гони по службена должност и во постапка по стопански престапи.

4. Таксата според овој тар. број се лепи на судскиот записник.

5. За издавање на усно полномошно според ставот 1 на овој тар. број, се плаќа една такса и кога повеќе лица истовремено му издаваат полномошно на едно лице или на поголем број лица.

3. Разгледување на списи

Тар. бр. 46

За разгледување на свршени судски списи, се плаќа	50 динари

Забелешка:

1. Не се плаќа такса за разгледување на списи по кои постапката е во тек, ако списите ги разгледува странката или нејзин застапник односно полномошник.

2. Оваа такса се лепи на самиот спис кој се разгледува, а судскиот службеник потврдува дека е списот разгледан.

3. За писмено или усно барање да се дозволи разгледување на спис, не се плаќа такса.

4. Преписи

Тар. бр. 47

За препишување на судски акти, како и за препишување на акти од збирка на исправи, што ги извршил судот по барање од странката, се плаќа од полутабака на оригиналот	200 динари

Забелешка:

1. Ако истовремено се бара судскиот препис да се завери, се плаќа посебно таксата за заверка.

2. За писмено или усно барање да се изврши препишување, се плаќа такса според ставот 1 на тар. број 25.

3. Забелешките 4 и 9 кон тар. број 25 важат и за овој тар. број.

4. Ако препишувањето се врши на странски јазик, таксата од овој тар. број се зголемува за 50%.

5. Изводи од јавни книги

Тар. бр. 48

За изводи од регистарот на стопанските организации, од земјишните книги или од други јавни книги што ги водат судови, ако се издаваат на барање од странката, се плаќа од полутабак — — — — — 200 динари

Забелешка:

1. Кога изводот го направила самата странка и му го поднесла на судот на потврда, се плаќа половина од таксата од овој тар. број.

2. За писмено или усно барање на странката да ѝ се издаде извод, не се плаќа такса.

6. Судски депозит

Тар. бр. 49

За чување (депозит) на пари, предмети и хартии од вредност на барање на странката, се плаќа годишно од секој започнати 100 динари вредност 0,50 динари.

Забелешка:

1. Оваа такса не се плаќа на депозит што се полага по барање од државни органи, ако се подигне во рокот.

2. Таксата се плаќа за првата година однапред, а за другите години при подигањето на депозитот. Започнатата година се смета како цела. Во случај на пренос на депозитот од еден во друг суд, а по барање на депонентот, за пренос се плаќа износот на едногодишната такса.

3. Ако вредноста на предметите не може да се процени според нивната природа, ќе се изврши проценка од страна на вештаци на трошок на депонентот.

7. Протести

Тар. бр. 50

(1) За молба (усна или писмена) за протест на меница, чек (и други исправи или договори) поради неакцептирање, неисплата или неисполнување, се плаќа — — — — — 50 динари

(2) За протест се плаќа според вредноста, и тоа:

	до	5.000 дин.	100 дин.
над	5.000 "	50.000 "	150 "
"	50.000 "	100.000 "	300 "
"	100.000 "	500.000 "	500 "
"	500.000 "	800 "

Забелешка:

1. Таксата од овој тар. број се плаќа на протести што се поднесуваат според прописите за меницата и чекот, како и на замени на протести. Таксата за протест се леги на самата молба со која е бара протест, а во случај на усна молба — на преписот на протестот што останува кај судот. На ист начин се постапува и во поглед на лепењето на такса за самата молба.

2. Ако со една молба се бараат повеќе протести односно замени на протести, се плаќа една такса за молба, но и во тој случај се плаќа посебна такса за секој протест односно замена на протест.

8. Правна помош

Тар. бр. 51

(1) За поднесок кој се предава усно на записник пред судот, се плаќа таксата предвидена во тарифата за односниот поднесок.

(2) За составување пред судот на договор во земјишно-книжните, интабулационите или таписките работи, се плаќа:

1) според вредноста:

	до	10.000 динари	250 динари
над	10.000 "	50.000 "	500 "
"	50.000 "	150.000 "	1.000 "
"	150.000 "	250.000 "	1.500 "

на вишокот над 250.000 динари 1%, а најмногу 10.000 динари.

2) ако е вредноста на договорот непроценлива, 400 динари.

Забелешка:

1. Покрај таксата од ставот 2 на овој тар. број, се плаќа и такса за односниот поднесок, како и такса за упис во земјишната книга односно во интабулационите или таписките книги, ако истовремено со составувањето на договорот се бара и упис.

2. При составувањето на договорот според ставот 2 на овој тар. број не се плаќа и такса за заверка на потписите според тар. бр. 25.

3. За ставот 2 точка 1 на овој тар. број важи забелешката 10 кон тар. број 25.

9. Други предмети

Тар. бр. 52

(1) За предлог на странката судот да постави судија или претседател на избраниот суд (член 441 ст. 1 и 2 од Законот за процесната постапка), се плаќа — — — — — 500 динари

(2) За предлог за изземање на судија на избраниот суд (член 443 од Законот за процесната постапка), се плаќа — — — — — 500 динари

(3) За ставање потврда за правосилност и извршност на пресуда на избраниот суд, се плаќа — — — — — 1.500 динари

Забелешка:
Не се плаќа таксата од ставот 1 на овој тар. број ако предлогот за поставување претседател на избраниот суд го поднесол избран судија (член 441 став 2 од Законот за процесната постапка).

Тар. бр. 53

За опомена со која некој се повикува да плати такса што бил должен да ја плати и без опомена, се плаќа 100 динари.

221.

Врз основа на членот 70 став 1 точ. 2 и 3 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дукани („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 49/59 и 9/60), сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет издава

НАРЕДБА**ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИСПОРАКА НА ЧЕЛИК ВО II ПОЛГОДИШТЕ НА 1960 ГОДИНА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ КАТЕГОРИИ ПОТРОШУВАЧИ**

1. Производителите на челик — валан, влечен и кован — ќе склучуваат со потрошувачите за II полугодиште на 1960 година договори за испорака на челик произведен во тоа полугодиште под условите и на начинот што се пропишани со оваа наредба.

Одредбата на претходниот став не се однесува на количините челик што во смисла на точката 6 од оваа наредба, ќе ги определи Дирекцијата за суровини и на количините што им се потребни на производителите за сопствена потрошувачка.

Сите количини челик произведени во II полугодиште на 1960 година над количините за кои се склучени договори според одредбите на оваа наредба, производителите се должни да ѝ ги пријават на Дирекцијата за суровини и да ги испорачуваат според нејзините налози.

2. Склучувањето на договорите за испорака на челик за II полугодиште на 1960 година ќе се врши

според распоредот и во сроковите што за одделни гранки на стопанството (бродоградба, машиноградба, металопреработувачка индустрија, индустрија на могори, воена индустрија, индустрија на селскостопански машини, сообраќај, градежништво, трговија на големо итн.) ќе ги утврдат производителите на челик спогодбено со Дирекцијата за суровини.

3. Склучување на договори за испорака на челик со производителите на челик можат да вршат само стопанските организации од гранките на стопанството наведени во претходната точка, што ги исполнуваат условите во поглед на минималните количини за испорака вообичаени во работењето на одделни производители на челик.

По исклучок од одредбата на претходниот став, Сојузот на трговските комори на Југославија, во спогодба со производителите на челик, ќе ги определи трговските претпријатија на големо кои со производителите на челик ќе склучуваат договори за испорака на челик.

Ако производител на челик одбие да склучи договор за испорака на челик на стопанска организација од причина што стопанската организација не ги исполнува условите во поглед на минималните количини, постоењето на тие услови ќе го цени Дирекцијата за суровини.

4. Производителите на челик се должни да ги повикаат на заедничко договарање сите стопански организации од претходната точка.

5. Стопанските организации кои, во смисла на точката 3 став 1 од оваа наредба, ги исполнуваат условите да склучат со производителите договори за испорака на челик, со меѓусебен договор ќе ги утврдат количините на челик за кои секоја од нив ќе склучи со одделни производители договор за испорака на челик.

6. Дирекцијата за суровини може да определи одделни производители на челик да изземат од договарањето определени количини и асортимани на челик и да ги испорачуваат според нејзините налози.

Сите количини челик од претходниот став Дирекцијата за суровини е должна да ги распредели до 31 јули 1960 година односно во сроковите што овозможуваат непречено извршување на програмата за производство на челик.

7. Дирекцијата за суровини ги распределува увезените количини челик во 1960 година на одделни стопански гранки врз основа на решение што го донесува сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет по предлог од Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија.

8. Производителите, потрошувачите и увозниците на челик се должни да ѝ достават на Дирекцијата за суровини, на нејзино барање, податоци за производството односно за увезените количини челик, за испораките, потрошувачката и запасите на челик.

9. На стопанска организација што ќе постапи противно на одредбите од оваа наредба ќе се применат казнените одредби од членот 107 став 1 точка 3 на Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани, а на одговорното лице во односната организација — казнените одредби од членот 107 став 4 на таа уредба.

10. За извршување на оваа наредба ќе се прижи Дирекцијата за суровини.

11. Со влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за задолжителна испорака на челик за потребите на определени категории потрошувачи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/59).

12. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 2256/1
11 април 1960 година
Белград

Државен секретар
за работите на стоковниот промет,
Марјан Брецељ, с. р.

222.

Врз основа на членот 70 став 1 точ. 1 и 2 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/59 и 9/60), сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ УСЛОВИТЕ ПОД КОИ МОЖЕ ДА СЕ ВРШИ ПРОМЕТОТ НА СУРОВА КОЖА И ВОЛНА

1. Во Наредбата за определување условите под кои може да се врши прометот на сурова кожа и волна („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/58, 25/58 и 2/60) по точката 5 се додава нова точка 5а, која гласи:

„5а. Одредбите од оваа наредба не се однесуваат на прометот на сурова кожа од крупен дивеч (елен, срна, дивокоза, дива свиња итн.), на крзно од крупен дивеч (мечка, волк, рис, шакал итн.) и на крзно од ситен дивеч (лисица, зајак, куна, верверица, јазовец, видра итн.).“

2. Во точката 6 ставот 2 се брише.

3. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 2403/1
9 април 1960 година
Белград

Државен секретар
за работите на стоковниот промет,
Марјан Брецељ, с. р.

223.

Врз основа на членот 70 став 1 точка 6 и став 2 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/59 и 9/60), сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите и со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство, издава

НАРЕДБА

ЗА ГАРАНТИРАНИТЕ ЦЕНИ НА ГРАВОТ ОД РОДОТ НА 1959 И 1960 ГОДИНА

1. На задружните организации, земјоделските стопанства, селанските работни задруги и економските им се обезбедуваат гарантираните цени за гравот од родот на 1959 и 1960 година, и тоа:

	Динари за 1 кг
1) за тетовец, струшки или метохиски	80
2) за градиштанец, трешневец, коксчучавец, кокс-приткаш, рибничар-чучавец или ципро-приткаш и мичиген — — — — —	70
3) за еднобоен бел, фижилица или пасулица бела — — — — —	60
4) за мешан грав — — — — —	40

Цените од претходниот став се подразбираат франко натоварено во вагон или друго превозно средство, натоварна станица на продавачот.

2. Се обврзува Дирекцијата за исхрана да ги купува по цените од точката 1 на оваа наредба сите количини на наведениот грав од родот на 1959 и 1960 година што задружните организации, земјоделските стопанства, селанските работни задруги и економските ќе ѝ ги понудат заради продажба.

3. Дирекцијата за исхрана и стопанските организации од точката 1 на оваа наредба ќе ги утврдат со договор сроковите за преземање и трошоците за складирање, како и другите услови за испорака и преземање на гравот.

4. Дирекцијата за исхрана може да овласти одделни стопански организации за нејзина сметка да купуваат прав во смисла на одредбите од оваа наредба.

5. Со влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за гарантираните цени на гравот од родот на 1958 и 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/59).

6. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 1973/1

14 март 1960 година

Белград

Државен секретар
за работите на стоковниот промет,
Марјан Бреџел, с. р.

224.

Врз основа на членот 10 став 2 од Уредбата за пренесување работите од надлежноста на воените отсеци врз органите на управата на општинските народни одбори надлежни за работите на народната одбрана („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/60), во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите, Државниот секретаријат за работите на народната одбрана пропишува

УПАТСТВО

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ ИСПЛАТИ ОД СТРАНА НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВАТА НА ОПШТИНСКИТЕ НАРОДНИ ОДБОРИ НАДЛЕЖНИ ЗА РАБОТИТЕ НА НАРОДНАТА ОДБРАНА НА ТОВАР НА СРЕДСТВАТА НА ПРЕТСМЕТКАТА НА ДРЖАВНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РАБОТИТЕ НА НАРОДНАТА ОДБРАНА

1. Сите исплати на еднократните надоместоци поради одење на отслужување односно дослужување на воениот срок и на надоместоците на воените обврзници што се во работен однос за време на воена вежба (член 10 став 1 точ. 5 и 7 од Уредбата за пренесување работите од надлежноста на воените отсеци врз органите на управата на општинските народни одбори надлежни за работите на народната одбрана — во натамошниот текст: Уредбата) ќе се вршат и ќе се ликвидираат на начинот пропишан со Упатството за спроведување на одредбите од Законот за работните односи за надоместоците на работниците за време на отсуствувањето од работа и поради одење на отслужување односно дослужување на воениот срок („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 38/58 — во натамошниот текст: Упатството за надоместоците).

Уверенијата (потврдите) што досега на стопанските и општествените организации, самостојните установи и приватните работодавци им ги издавал воениот отсек за тоа од кога работникот (службеникот) се наоѓа на отслужување односно дослужување на воениот срок односно за времето што работникот (службеникот) го поминал на воена вежба, земајќи го и времето потребно за одење на воена вежба и за враќање од важбата, ќе ги издава согласно со членот 6 од Уредбата, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана, и заинтересираните организации и работодавци ќе ги прилагаат нив кон барањето до Народната банка за рефундација на исплатениот износ.

2. Надоместоците што му припаѓаат на работник (службеник) за време на отсуствувањето од работа по покана од органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана за регрутирање, соопштување, бришење или промена на воениот распоред, специјалистички, флуорографски или систематски преглед во врска со воената обврска, како и по други

покани во врска со воената обврска (член 10 став 1 точка 1 од Уредбата), ќе ги исплатуваат како и досега стопанските и општествените организации, самостојните установи и приватните работодавци. Органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана ќе издава во врска со тоа уверенија (потврди) според точката 29 став 5 од Упатството за надоместоците, во кои ќе наведе колку работникот (службеникот) отсуствувал од работа по поканата, во кое својство и по кој основ.

Подносителот на барањето за рефундација му поднесува на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана заведен извод од платниот список за исплатениот надоместок, кон кој ги прилага и уверенијата (потврдите) од претходниот став. Органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана го заверува барањето и му го доставува на надлежниот воен отсек заради извршување рефундација во корист на подносителот на барањето.

Повикувањето на странките, по правило, треба да се врши вон работното време, а во работното време само во итни случаи и кога командите на воените отсеци го бараат тоа и притоа ќе обезбедат потребни парични средства за надоместоците.

3. Надоместоците на трошоците за превоз на лицата од претходната точка по покана од органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана, ако живеат во стан подалеку од 10 км од седиштето на општината ќе се исплатуваат и ќе се ликвидираат врз основа на список односно признаница. Списокот односно признаницата треба да ги содржи следните податоци: родено и фамилијарно име на лицето, основ по кој е повикано, број на наредбата, место од каде е повикано лицето и оддалеченост во километри од седиштето на општината, кое превозно средство е користено, цена на превозот во одење и враќање и потпис на примателот на надоместокот. Списокот односно признаницата ја составува и ја заверува органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана, а исплатата на надоместокот ја врши службата на сметководството на општинскиот народен одбор од средствата што воениот отсек ќе ѝ ги стави на располагање. Превозните билети не се прилагаат кон списокот односно признаницата.

4. При упатувањето на обврзници — регрути во воени единици на отслужување односно дослужување на воениот срок, како и при упатувањето на кандидати во воени училишта, трошоците за исхрана (член 10 став 1 точка 4 од Уредбата) се обезбедуваат на начинот предвиден со точката 520 од интерното Упатство за работа на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана и на воениот отсек на работите на народната одбрана (во натамошниот текст: Упатство за работа).

На обврзниците — регрути и на кандидатите за воени училишта во случаите наведени во точката 520 под б) од Упатството за работа им припаѓаат 60% од дневницата предвидена за војниците, и тоа од часот на јавувањето на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана до часот на доаѓањето во местото на упатувањето, сметајќи го времето според редот на возењето. Исплатата на дневницата ќе се врши при групно упатување — по список, а ако упатувањето се врши поединечно — по признаница. Списокот односно признаницата треба да содржи: родено, татково и фамилијарно име на обврзникот — регрут, број на наредбата врз основа на која се упатува, место од кое се упатува, место во кое се упатува, време за кое припаѓа надоместок (од часот на јавувањето до часот на доаѓањето во местото во кое се упатува — според редот на возењето), височина на дневницата, вкупен износ на надоместокот и потпис на примателот.

Овие списоци односно признаници ги составува и ги заверува органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана, а надоместокот го исплатува службата на сметководството на општинскиот народен одбор од средствата што воениот отсек ќе ѝ ги стави на располагање.

Надоместоците од оваа точка на упатството се ликвидираат на товар на соодветната партија и позиција на личните расходи според Структурата на приходите и расходите на претсметката на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана.

5. Трошоците за службени патувања по налог од военотериторијални и други воени органи (член 10 став 1 точка 9 од Уредбата) ќе ги исплатува службата на сметководството на општинскиот народен одбор од средствата што воениот отсек ќе ѝ ги стави на располагање, а врз основа на сметката на патните трошоци и налогот за службено патување. Ако патувањето се врши во седиштето на воениот отсек заради јавување на тој отсек, патните трошоци ќе се ликвидираат на благајната на воениот отсек.

6. Трошоците за превоз на обврзниците — регрути со Југословенските железници при упатувањето на отслужување односно дослужување на воениот срок и трошоците за превоз на воените обврзници при упатувањето на воена вежба (член 10 став 1 точ. 3 и 6 од Уредбата) ќе се ликвидираат на начинот утврден во ст. 2 до 8 на оваа точка.

Органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана ќе купува на благајната на железничката станица од средствата што воениот отсек ќе му ги стави на располагање потребен број воени возни билети (К-5). При купувањето на воените возни билети овој орган ќе бара од станичната благајна потврда во два примерка за количината и видот на купените возни билети.

Купените воени возни билети се заведуваат во книгата на возните билети, што ја води органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана. На обата примерка од потврдата се назначува страната и редниот број на книгата во која се книжени возните билети. Еден примерок потврда ѝ се предава на службата на сметководството на општинскиот народен одбор заради пресметување со воениот отсек, а вториот се прилага кон книгата на возните билети.

Органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана им издава воени возни билети на корисниците што на нив имаат право според одредбите на Тарифата за воени превезувања на другите на Југословенските железници (во натамошниот текст: Тарифата) и Упатството за воени превезувања на другите на Југословенските железници (во натамошниот текст: Упатство за превезување). Издавањето на билети на корисниците се назначува во книгата на возните билети. Со заверени образци на книгата на возните билети (образец бр. 23 пропишан со Правилникот за примена на Уредбата за материјалното и финансиското работење во Југословенската народна армија) воениот отсек ќе ги снабдат органите на управата на општинскиот народен одбор надлежни за работите на народната одбрана.

Командата на воен отсек врши контрола на правилноста на издавањето на воените возни билети на корисниците.

Исплатата на трошоците за превоз во случаите предвидени во точката 19 ст. 7, 27, 48 и 58 од Упатството за превезување, ќе се врши по список односно постојана признаница на начинот предвиден во точката 3 на ова упатство, со тоа што во списокот односно признаницата се назначува причината за исплатата во готови пари.

Исплатата на надоместоците предвидени во точката 43 од Упатството за превезување, ќе се врши по постојана признаница на која ѝ се прилага по-

каната или телеграмата, искористената легитимација за повластено возење (К-15), потврдата од претпријатието односно установата дека воениот обврзник поради поканата на воена вежба го прекинал користењето на годишен одмор и дека по враќањето од воената вежба го продолжил користењето на тој одмор надвор од местото на службувањето, со назначување на местото каде го користел годишниот одмор како и возните билети во одење и враќање со кој патувал на годишен одмор.

На обврзниците — регрути што привремено престојуваат на подрачјето на општината, а се повикани на служење на воениот срок, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана на чие подрачје овие обврзници — регрути привремено престојуваат им издава воени возни билети за превоз до седиштето на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана надлежен за упатување, ако воен возен билет не е доставен кон поканата.

Во исклучителни и итни случаи кога на корисникот не му е издаден воен возен билет, органите на железницата постапуваат на начинот предвиден во точката 148 од Упатството за превезување. За да можат железничките органи да му издадат на повиканиот обврзник кредитиран воен билет и да извршат наплата, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана е должен во поканата или телеграмата да ја наведе воената пошта односно воениот отсек што ќе го исплати износот на кредитираното возење.

7. На релациите на кои не постои редовен железнички или бродски сообраќај корисниците ќе се превезуваат со друмски возила.

За користење автобус на корисниците ќе им се издаваат готови пари во износот на цената на возниот билет за определена релација. Височината на износот за превоз на такви релации ќе се определува според важечките тарифи за превоз на патници. Исплатата и ликвидацијата на овие издатоци ќе се врши на начинот пропишан во точката 3 на ова упатство.

8. При превезувањето на корисници со средствата на поморскиот или речниот сообраќај, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана ќе постапи според Решението за тарифата за воени превезувања во поморскиот, речниот и езерскиот сообраќај („Службени војни лист“, бр. 24/59).

Согласно со одредбите на ова решение, органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана од чие подрачје корисниците во поголем број треба да користат како станица на укрцување некоја од поморските луки односно речните пристаништа во кои пристануваат бродовите на Јадранската линиска пловидба односно бродовите на Југословенското речно бродарство, може кај бродарските агенции однапред да набави потребен број бродски воени возни билети. Оние органи на управата на општинскиот народен одбор надлежни за работите на народната одбрана од чие подрачје корисниците го почнуваат патувањето со железница а го продолжуваат со брод, ќе им исплатуваат на корисниците за купување на бродски возни билети готови пари, и тоа според Тарифата за воени превезувања односно според Тарифата за превоз на патници.

Набавката и издавањето на бродски воени возни билети ќе се врши на начинот пропишан во точката 6 од ова упатство, а исплатата во готови пари — на начинот пропишан во точката 3 на ова упатство.

9. На лицата што немаат право да користат воени возни билети (резервни офицери и резервни воени службеници во ранг на офицери), а чие превезување паѓа на товар на претсметката на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана, превозните трошоци им се исплатуваат во готови

пари на начинот пропишан во точката 3 на ова упатство.

10. Ликвидацијата и исплатата на платите на воените лица определени да работат во органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана ја врши воениот отсек, кој води и картон на паричните податоци за овие лица.

11. Воениите отсеци се должни редовно да им ставаат на располагање на општинските народни одбори потребни парични средства за исплатите што паѓаат на товар на претметката на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана, предвидени со членот 10 од Уредбата, и овие средства на општинските народни одбори благовремено да им ги дозначуваат на посебна сметка.

Службата на сметководството на општинскиот народен одбор ќе отвори посебна сметка кај комуналната банка, заради работење со овие средства.

Износот дозначен на општинскиот народен одбор на посебна сметка кај комуналната банка ќе го води финансискиот орган на воениот отсек по своите книги како привремена исплата.

Службата на сметководството на општинскиот народен одбор ќе ги врши исплатите од посебната сметка врз основа на пропишаните исправи и налози од органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на народната одбрана.

Службата на сметководството на општинскиот народен одбор врши пресметување на примените и потрошените средства со воениот отсек на крајот на секој месец. Пресметувањето се врши со доставување на составениот посебен преглед на примените износи и извршените исплати во два примерка и со доставување на оригиналните исправи со кои се докажуваат извршените исплати внесени во прегледот. Воениот отсек го потврдува приемот на исправите и износот на извршените исплати на вториот примерок од прегледот, кој во службата на сметководството на општинскиот народен одбор се чува како парична исправа.

По приемот на ликвидните исправи од службата на сметководството на општинскиот народен одбор, финансискиот орган на воениот отсек врши ликвидација на извршените исплати и соодветни книжења во книговодството.

12. Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 213

15 март 1960 година
Белград

Државен секретар
за работите на народната одбрана,
Иван Гошњак, с. р.

225.

Врз основа на членот 6 од Уредбата за југословенските стандарди, за сојузните прописи за квалитетот на производите за производителните спецификации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51), Сојузната комисија за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА СТОЧАРСТВОТО

1. Во издание на Сојузната комисија за стандардизација се донесуваат следните југословенски стандарди:

Свињи за бекон — — — — — JUS E.C1.011
Свињи за колење — — — — — JUS E.C1.020

2. Наведените југословенски стандарди се објавени во посебно издание на Сојузната комисија за стандардизација, кое е составен дел од ова решение.

3. Овие југословенски стандарди влегуваат во сила на 1 јули 1960 година.

Бр. 07-1807

16 април 1960 година
Белград

Претседател
на Сојузната комисија
за стандардизација,
инж. **Славољуб Виторовиќ, с. р.**

226.

Врз основа на членот 4 став 4 од Законот за превозот на железниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/57 и 48/59), Генералната дирекција на Југословенските железници донесува

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ТАРИФАТА ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКИ НА ПРУГИТЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ ЖЕЛЕЗНИЦИ

1. Во Тарифата за превоз на стоки на пругите на Југословенските железници, Дел 3 — Тарифске пристопје, која важи од 1 август 1958 година, отпечатена во издание на Генералната дирекција на Југословенските железници, која е составен дел од Решението за измени и дополненија на Тарифата за превоз на стоки на пругите на Југословенските железници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/58) се вршат следните измени и дополненија:

1) во ивичниот број (2) по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Ако се при тарифању кола утврди разлика измеѓу уписане тежине на колима и вагањем утврдена тежине за више од 2%, пристопје за тарифање неће се наплатити.“;

2) во ивичниот број (7) на крајот од првиот ред зборовите: „која се издаје“ се заменуваат со зборовите: „као и за друге потврде у вези са уговором о превозу које се издају“;

3) во ивичниот број (8) под „Б“, во првиот ред по зборот: „железнице“ се додаваат зборовите: „ако уговором или другим прописима није друкчије одређено“;

4) во ивичниот број (41) се додава нова одредба под б), која гласи:

„б) код денчаних пошиљака које утоварује пошиљалац (член 15 тач. 1 и 2 РГ 1 и члан 9 тачка 4 РГ 2)

од пошиљке — — — — — Дин. 50.—“.

Во истиот ивичен број досегашната одредба под б) станува одредба под в).

2. Ова решение влегува во сила по истекот на 15 дена од денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

ГДЈЖ бр. 2058/60

30 март 1960 година

Белград

Генерална дирекција на Југословенските железници

Претседател

Генерален директор, на Управниот одбор,

Војин Николиќ, с. р. **Петар Стошиќ, с. р.**

227.

Врз основа на членот 21 од Уредбата за заемите за инвестиција („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56, 22/58 и 25/59), во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите, Југословенската инвестициона банка донесува

ИЗМЕНА НА XXXIII КОНКУРС ЗА ДАВАЊЕ ЗАЕМИ ОД СРЕДСТВОТА НА ОПШТИОТ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД ЗА ПОТРЕБИТЕ НА УГОСТИТЕЛСТВОТО

Во XXXIII Конкурсу за давање заеми од средствата на Општиот инвестиционен фонд за потре-

бите на угостителството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 33/59) точката 13 се менува и гласи:

„13. Барањето за заем според овој конкурс може да се поднесе до 5 мај 1960 година.“

О. бр. 195
28 март 1960 година
Белград

Југословенска инвестициона банка
Главна централа

Претседател
на Управниот одбор,
Хасан Бркиќ, с. р.

Генерален директор,
Аугустин Папиќ, с. р.

По извршеното сравнување со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Уредбата за наградите за вонредна работа и особени успеси во работата и за надоместоците за прекувремена работа на службениците на коморите, стручните здруженија и задружните сојузи, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 9/60, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА УРЕДБАТА ЗА НАГРАДИТЕ ЗА ВОНРЕДНА РАБОТА И ОСОБЕНИ УСПЕСИ ВО РАБОТАТА И ЗА НАДОМЕСТОЦИТЕ ЗА ПРЕКУВРЕМЕНА РАБОТА НА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА КОМОРИТЕ, СТРУЧНИТЕ ЗДРУЖЕНИЈА И ЗАДРУЖНИТЕ СОЈУЗИ

Во членот 5 став 1 по зборовите: „односно на стручното здружение“ треба да се додаде по погрешка испуштениот текст: „(член 3)“.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 31 март 1960 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Наредбата за условите за пуштање во промет на цигарињата „Драва“, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/60, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА НАРЕДБАТА ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО ПРОМЕТ НА ЦИГАРИЊАТА „ДРАВА“

Во точката 3 наместо зборовите: „претходната точка,“ треба да стои: „Точката 1 на оваа наредба,“.

Од сојузниот Државен секретаријат за работите на стоковниот промет, Белград, 1 април 1960 година.

УКАЗИ

Претседателот на Републиката врз основа на членот 71 точка 4 од Уставниот закон, а по предлог од Државниот секретар за надворешни работи, донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТ НА ИЗВОНРЕДНИОТ ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ВЕНЕЦУЕЛА И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ВЕНЕЦУЕЛА

I

Се отповикува

Данило Лекиќ од должноста на извонреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Венецуела.

II

Се назначува

Лазар Удовички, досегашен отпрачник на работите на ФНРЈ во Венецуела, за извонреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Венецуела.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 9

1 април 1960 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

СОДРЖИНА :

	Страна
218. Указ за прогласување на Законот за југословенските стандарди — — — —	313
Закон за југословенските стандарди —	313
219. Указ за прогласување на Законот за стопанските престапи — — — —	319
Закон за стопанските престапи — — —	319
220. Указ за прогласување на Законот за судските такси — — — — —	329
Закон за судските такси — — — — —	329
221. Наредба за задолжителна испорака на челик во II полугодие на 1960 година за потребите на определени категории потрошувачи — — — — —	343
222. Наредба за измена и дополнување на Наредбата за определување условите под кои може да се врши прометот на сурова кожа и волна — — — — —	344
223. Наредба за гарантираните цени на гравот од родот на 1959 и 1960 година — — —	344
224. Упатство за начинот на вршење исплати од страна на органите на управата на општинските народни одбори надлежни за работите на народната одбрана на товар на средствата на претсметката на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана — — — — —	345
225. Решение за југословенските стандарди од областа на сточарството — — — — —	347
226. Решение за измени и дополненија на Тарифата за превоз на стоки на пругите на Југословенските железници — — — —	347
227. Измена на XXXIII Конкурс за давање заеми од средствата на Општиот инвестиционен фонд за потребите на угостителството — — — — —	347
Исправка на Уредбата за наградите за вонредна работа и особени успеси во работата и за надоместоците за прекувремена работа на службениците на коморите, стручните здруженија и задружните сојузи — — — — —	348
Исправка на Наредбата за условите за пуштање во промет на цигарињата „Драва“	348